

אזנים לכותל * קינן על פאריס * „ספר לסבתא”

העונות החדשות

חייפה:

**שוד
לכוש
הדמים**

האם אמהות היא הסוף ?

ספור השער: עדה מכנס

בלי מורא -
בלי
משוא פנים

מס' 926
שנה 18
כ"ד תמוז תשט"ו
14. 7. 1955
המחיר:
350 פרוטה

שוק רכוש הבריטי

מאת ברוך נאדל

עד מהר מחסרי-עבודה (בשנות 1929-30, ימי האבטלה האיומה, היה חושי מנהל לשכת העבודה בחיפה), ללא כל יכולת להסתדר אי-פעם בחיפה. חלקם חזרו ליוון, רובם עברו לתל-אביב, מהווים עד היום גרעין שמאלי ממורמך בנמלה.

ואבא חושי, משנשאר בידי גוף בן קרוב לארבע-מאות איש, רתוק אל חושי בפרנסתו וקיומו, הפך פתע שנית לאיש החוק של העיר, אדם היכול להעמיד מאות נושאי-אלות, להכריז על שביתות, להביא קולות ביום בחירות. חוץ זמן קצר ביותר ארגן את ענייניו בנמל כך, שאיש לא יכול לנוע שם בלי ידיעתו ולרוב — אף לא בלי הסכמתו. ב-1931, על כתפי הסווארים העומסים כל סחורה שיגשגו לשאתה, עלה חושי לעמדת-הכוח החשובה ביותר בחיפה של אז — הוא היה למוכיר מועצת פועלי חיפה; תפקיד בו אחז משך כעשרים השנים הבאות.

אולם בסיסו היה ונשאר, כאז גם היום, הנמל. הנמל על מחסניו האפלים, הנמל על איגודי-פועליו התלויים בחסדי-המוכיר, הנמל: צינור-היניקה הראשי של הארץ כולה, של חושי-שוערה-הארץ — בפרט.

"ראים" כאמך אבו-ז'יד

בא חושי, אדם בעל חושים מפורזים, הבין מה חייב הוא לעשות, כדי ששלטונו בנמל יהיה בר-קיימא, בלתי-תלוי בחילופי אישים, לא ניתן לערער מבחינתו. הוא התקשר עם כל בעלי-השררה בנמל, הקים מעין שותפות-סתרים ששלטונה מבוסס יותר מכל צורף-יכוחות אפשרי אחר.

שותפו העיקרי בנמל היה "חברת רינו אבו-ז'יד", חברה ערבית שביצעה את מרבית

שנת 1927 הגיע אבא חושי, מגורש מקיבוץ בית-אלפא, לחיפה. חוץ ימים מעטים הבחינה עינו במקור-הכוח האמיתי של העיר — הנמל — ותור ימים ספורים נוספים היה חושי, כזכור, לרושם-סבלים-וסווארים. מעמדת-כוח זו החל אבא חושי טוה את רשת-קשריו, אשר עתידה היתה, חוץ פחות מחצי יובל שנים, לעשותו ראש-עיר בישראל.

פחות משנתיים מאז בואו לחיפה, הפכה כבר רשת זו גורם אנטי-ציבורי ואנטי-פועלי כה מובהק, שמפלגתו, מפא"י המאוחדת (אליה הצטרף לאחר סילוקו מבית-אלפא), ראתה עצמה נאלצת להקים וועדה מיוחדת, אשר תחקור את מעשיו הנעשים-בחושך של החבר שנלך. כי אכן שנלך היה החבר, מהיר וזריז וחושאי במעשיו, ובפרק זמן כה קצר זכה לפרוש רשת אשר אחד מחברי-הוועדה — כיום: איש הנהלת-הסוכנות — הגדירה בנו הלשון: "החבר שנלך הקים בחיפה משטר כיתתי, אנטי-ציבורי, מבוסס על הפחדה, הלשנה וטרור". חברי-הוועדה אחר — כיום: מראשי-הכנסת — הגדיר את המשטר כ"אנטי-פועלי" ואילו כל חברי-הוועדה גם יחד נימנו וגמרו שאין החבר שנלך-חושי ראוי לכהן בכל משרה ציבורית שהיא.

חישי היה אז גבר צעיר, בן שלשים, ולרגע נידמה כי עתידו כאישי-ציבור נהרס לעד. אולם בהברקה פתאומית הבין והחליט האיש, כי מעתה עליו לסלול דרכו בעצמו, להקים גופי-כוח ומרכזי-עצמה אשר יסורו למרותו האישית, יעשוהו בלתי-תלוי אפילו במפלגתו, משוחרר מעיניה הבוחנות ומוועד דותיה החוקרות.

ושי קם, איפוא, נסע ליוון, ור-ארגן שם את הגוף, ממנו הוא שואב עד היום את כוחו, עליו מבוסס גם עתה, מקץ יותר מ-עשרים וחמש שנה, שלטונו ב"עיר-הנמל. בסאלוניקי, בין אלפי הסווארים והפועלים, נמצאו גם כמה מאות סווארים יהודים, בעלי השקפות שמאליות ונטיות ציוניות מטופחות. בעזרת גורמים שונים אורגנה הקבוצה, הועלתה ארצה, יושבה בחיפה ומייד נופו ממנה באכזריות כל האנשים בעלי דיעה עצמית. אלה מצאו עצמם

עבודות הפריקה והטעינה, התחרתה בחברת-הבת של סולל-בונה, אשר אנשיה אינם יכולים לסלוח זאת לחושי עד היום. "חברת רינו אבו-ז'יד" היתה רכושן של האב אבו-ז'יד, עברה אחר-כך לידי שלושת בניו: כא-מל אבו-ז'יד המכונה "ראיס" (מנהיג), בכור-האחים ואישי-העסקים שבין השלושה; עב-דאללה אבו-ז'יד המכונה "השתיין", שיכור מועד ומנהל-העבודה בנמל; ואחמד אבו-ז'יד המכונה "אפנדי", צעיר-האחים, הכוח הדיפלומטי בין השלושה ונציגם בחיפה של קווי הספנות המצרית.

ידידו האישי של חושי היה כאמל, הע"שיר באחים. פרט לרכושם בנמל — שרובו משותף — אשר כלל סירות-מוטור, סירות-מטען גדולות וכמנין "מעונות" (דוברות) יקרות, היו לו לכאמל ששה בתים בעיר. כאמל עצמו התגורר בבנין גדול שברחוב הצנובר על הכרמל, עבדאללה ואחמד גרו בכנין שברחוב חליד אבן אל-וואליד מספר ארבע, מחסניו היו בחלקם בבנין אשר ב"רחוב ואדי סאליב 14, חלקם בבנין שברחוב רחוב 22 (נהרס בקרבות) וחלקם בבנין ש"ברחוב חיאט 1. בית גדול נוסף היה לו ב"רחוב העצמאות 30. הריהוט, השייך לאחים, אשר נמצא בבתיים אלה, יש לאמרו — ב"מחירים הנוכחיים — בהרבה הרבה רכבות לירות.

שיות נאורה נוספת שנמנתה על החבורה היה אברהים "אל-זעיר" (הקטן), ראש-קבוצת-פועלים בנמל שעבדה עם ה"ראיס" כאמל. לימים נעשה "הקטן" גדול מאד, אלא שעל זאת אחר-כך. עוד דמות ערבית השייכת לתמונה הא"חסן אלקאדר עטאללה אל-חדור, ערבי קטוע-

אבא חושי, אבו זייד ושות'

יד ומוהרעב, אשר שימש שומר במחסני השונים של כאמל די להשלים את חבורתו, להכניס לתוכה אנשים שיטננו את השרשרת מן הסיפון עד לשער הנמל, צרף חושי לאנשיו את דוד שנקרבסקי ואת אהרון רוזנפלד.

רוזנפלד שימש סוכן הראשי בארץ של מרבית חברות הספנות המקיימות קשר עם חיפה, וכי תקופה ההיא נימנה עם אדיריהנמל. כדי להבדיל את חשיבותו של אדם הקשור ישירות עם חברות ספנות, יוספר כאן מעשה שאירע שנים רבות לאחר-מכן, אולם יש בו כדי לזרוק אור כיצד אפשר לארגן פעולות, כאשר ידידים לך בכל מקום. לפני כשלוש שנים כתב מלכיאל (משפט קסטנר) גרינוואלד אחד מעלוניו, כי 22 ארגונים נושאי שמו של אחד משליטי חיפה, הגיעו לנמל בחתם מאוחדים. גרינוואלד רמז גם רמזים מה עלה לאותם ארגונים ומה היה בהם. על כך פנה השליט אל גרינוואלד, איים במשפט, תבע ממנו להציג את מסמכי-המטען של הארגונים. גרינוואלד חיפש במשרדי-שוטם בחיפה, אולם המסמכים נעלמו. הוא תבע להביא את העתקים מארה"ב, אך במשרדי-החברה טענו, כי אינם יכולים להשיג את ההעתקים וגרינוואלד נאלץ לשלוח מכתב הכחשה פרטי.

זוג רוזנפלד נימנה עם ידידיו האישיים של אבא חושי, ממש כזוג אלמוגי, ולאמכבר חלק מר רוזנפלד לחושי תואר-כבוד מטעם האגודה ה' חיפאית לאורחות הגונה, ואילו חושי מצידו חלק לרוזנפלד את תואר-הכבוד העירוני של "אורח" חיפאי וותיק מספר אחד". אולם רקע הקשרים בין השניים אינו כה מכובד.

דוד שנקרבסקי, האחרון בחבורה, היה האיש החזק של הנהלת-הנמל, נתפרסם לימים כדוד אדירי, סגן מנהל-הנמל, אשר קנה חוילה בארבעים אלף ל"י, טען, כי אלה הם כספיירושה, עד שנתברר, כי הקים גם מפעלי ערובה שערכם כרבע מיליון ל"י.

זו היתה החבורה ששלטה בנמל משך כל התקופה הסוערת של ימי המאבק, המלחמה והקמת-המדינה.

אברהים

אזרי"ל

שה יהיה להבין את המאורעות שארעו לאחר מכן, בעצם ימי הקרבות, מבלי לציין מהו טיב הקשרים שקיים חושי עם השלטונות האנגלים של העיר והנמל.

הביאוגרפיה הרשמית של חושי מתארת יחסים אלה בצורה שובה-לבבות: "ב'29' ליוני 1946 (השבת השחורה" ב. ג.) היה גם הוא ברשימת "האישים החשובים מאור", שהשלטון שלח לאסרם, לשם כליאה במחנה לטרון, אלא שאותו לא הצליחו משרתי-השלטון לתפוש, אף כי המשיך להיות בעיר ולמלא את תפקידו בשורות-הציבור."

המבקש להאמין בזאת, רשאי להאמין, אולם המכירים את העובדות מאמינים, כי חושי בחוץ היה רצוי לאנגלים יותר מאשר חושי במעצר.

כל פרשת יחסיו של חושי עם האנגלים ראוייה לברור בפני טריבונאל לאומי ולא לכתבה בעתון. קשרים אלה לא היו כפופים לשום מרות לאומית או ציבורית, הולידו לא אחת תוצאות מרחיקות-לכת.

בין היתר שיכת למכלול קשרים זה פרשת צבאו הפרטי של אבא חושי, צבא ממש, בראשו עמד שמואל ביאליק, מי שהחל את הקריירה שלו כמדריך-ספורט בארגון "טוקול", בעיירה לאסק שליד לודו. "טוקול" (נץ) היה ארגון-הנוער הצבאי-נוצרי של האנדוקים, הגוף האנטישמי החשוב ביותר בפולניה דאז.

אחד מגייסיו של צבא זה היה אמנון לין, חתן חושי, ואחת מפעילותיו של הצבא היתה פיתחתה של מלחמה פרטית באצ"ל בחיפה, בתקופה בה הוסכם על שביתת-נושק בין הארגונים, עקב הדיונים הבינלאומיים בגורל הארץ. משהחריפה המלחמה הפרטית, הביאה בין היתר למותו של חבר ההגנה, התערב בכך בן-גוריון עצמו וסילק את חושי מחיפה, במסווה של ראש משלחת ההסתדרות לאמריקה.

שליחתו בארה"ב חזר חושי ממש ערב מלחמת השחרור, נושא עימו את כתרו החדש, כתר פעילותו באמריקה, ובתקופה זו, ערב מלחמת השחרור, ירד "ראיס" כאמל אברזייד מביתו שבהר ושכר את הבית שברחוב אלנבי 78, מידי עורך-הדין הערבי עטאללה, הנימנה כיום על אנשי משלחת-המופת, גם עבדאללה אברזייד עזב את הבית שברחוב אל וואלד ושכר בנין גדול ברחוב הופמן 11, לא הרחק מאחיו, ובמרכזו החלק הערבי של חיפה. ביתו החדש של "הראיס", כאמל שימש אל מרכז לפעילות מעניינת מאד, לה היו שותפים חושי ועוזרי עטאללה והן אברהים "הקטן", מנהל-העבודה של פועלי אברזייד.

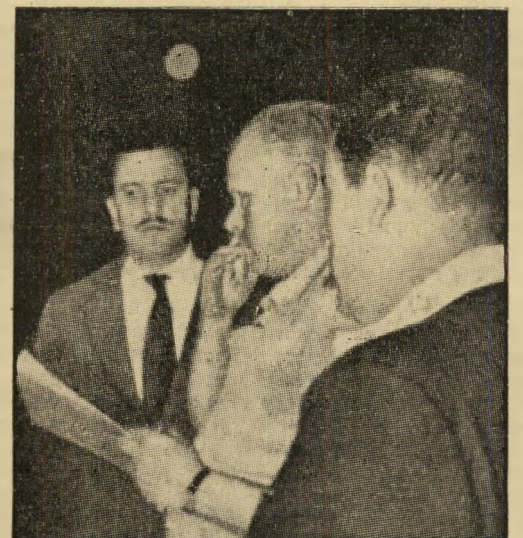
עם פרוץ המאורעות בדצמבר 1948 נעלם "הקטן" מן העיר. הוא עבר לעכו, נעשה חוץ פרקמן קצר למנהיג הכנופיות הערביות בכל הגליל המערבי, קשור ישירות עם מוחמד בק חמאד, מנהיג הכנופיות בחיפה עצמה. עד מהרה עלתה קרנו של אברהים ושמו היה מטיל אימה אף יותר משמו של חמאד הנושא. כבר בפברואר נעשה מפקד-חיפה תלוי באברהים ונרמית אספקת הנושק לחיפה הערבית הגיעה מעכו באמצעות פירותיו של אברזייד, אשר פרקו מטענו מחוץ לנמל, במקום הידוע בשם "חוץ" בוטאג'י."

כל הסבור, כי בתקופה זו נותקו היחסים בין אברזייד לבין אבא חושי, אינו מכיר את חושי. נשק לכנופיות לחדו והשלטון בנמל ובעיר לחדו. על-כן הירבה או אבא חושי להפגש עם אברזייד והן עם מושלת האנגלי של העיר,

הגנרל סטוקול, ובחוגי ההגנה פשטו שמועות, כי חושי יכול להגיע, שעה שהוא רוצה, אף עד אל אברהים הקטן. צורתם המזוהה ביותר נתגלו קשריו של חושי עם מנהיגים ערביים ומפקדים אנגליים ביום העשרים וה'21' לאפריל שנת 1948. בניגוד לדעתם של מפקדי ההגנה בחיפה, אשר סברו, כי חושי מנותק מכל מגע עם איזה שהוא כוח רציני, מוכיחות העובדות, כי מאחרי הקלעים, ומבלי להודיע מאומה להגנה, נקט חושי בצעדים שונים שהיו עלולים לתרום גורלות רבים לרעה, אולם את גורלו הוא לטובה.

בלילה בין ה'20' וה'21' באפריל ידעו כבר כמה וכמה אנשים, כי הצבא הבריטי עומד לפנות את מרבית העיר. להגנה לא נודע על כך אלא מטע מאוד וכוחותיה נאלצו לפעול אותו בוקר ללא כל הכנה. אף על פי כן נפלה לידיהם מרבית העיר עוד באותו יום, פרט החלק מהעיר התחתית והמושבה הגרמנית, בה ישבו האחים אברזייד, מחפשים קשר אל ידידיהם היהודים ואל הגנרל הבריטי סטוקול. עד לשעות-הצהרים כבר הספיק אחד, "אפנדי"

נשק לכנופיות לחוד שלטון בנמל לחוד והידידות מעל לכל

כאמל "ראיס" אבו זייד (שמאל) הוא דמות מרכזית בפרשת השתלטותו של חושי על הנמל. לאחר מכן עברה הכוחות גם לשטחית אחרים, הגיעה לשיאה בפרשה מזוהה למחרת שוחררו חיפה. התמונה החיסמורית למעשה הופיעה ב"העיתון הזה" 554, למחרת כיבוש העיר. היא צולמה בשעת נסיון הנפץ של הגנרל האנגלי די סטוקולד (במרכז) לתווך לכניעה ערבית.

אברזייד להתקשר הן עם הגנרל והן עם ידיד יהודי וקבע את הפגישה המפורסמת בלמון ציון, אליה הופיע גם אבא חושי, הפתיע את מפקדת ההגנה, אך לא את יודעי-חושי.

בנק אראמה

אדעריבה

פגישה, כידוע, לא הביאה להסכם המקוה, הערבים החלו מפנים את חיפה וכאמל אברזייד, הוא ואחיו, התיישבו בסירות-המוטור שלהם קשרו אליהן את סירות-הגנר, מפליגים לבירות הלבנוניות, אך לא בלי להבטיח את הרכוש העצום שהשאירו אחיהם בבתים, וכטי בניידי ודוברות, ואשר ערכן נאמד במאות אלפי שטרלינגים.

ישנם בחיפה אנשים המוסרים בוודאות, כי בטרם יצא לגולה התראה אחד, "אפנדי" עם אבא חושי וכי באותו יום עבר גם השומר האלמוני שאיש-לא-חשבו, חסן לאחזור, לגור בבית הנעזב והולך שברחוב הופמן 11, בחלקה היותר בטוח של העיר.

התכנית היתה ברורה, איפוא, אלא שבטרם החלו לבצעה, שבר מר חושי את רגלו והועבר בחפזה למיטת-חילו בבית-החילודות.

חושי שכב חולה, אולם אנשיו היו בריאים ושלמים, יושבים איש אצלם בנקודת-מפתח. על העיר התחתית שלט אז גרשון ריטוב שנועד לימים כסכסוכו המפורסם עם המשטרה. בטירה שלט שמואל ביאליק שנועד לימים למשפט צבאי על שוד רכוש נטוש ופה ושם הסתובב לו זול אמסטל, ידיד חתיק לחושי ומעושי-דברו באותם העניינים שאין להגן הפרסמם בפומבי מעל גבי מודעות צבוריות.

עיר התחתית, ברחובה הראשי, נמצא ביתו הנעול אך נטוש של "בנק האומה הערבית", אחד המממנים העיקריים לפעולות הכנופיות. בבבלת-המונוס לא זכר איש את מאתיים אלף הפונטים הפלשתינאיים אשר בכספת-הבנק, סכום השווה כיום למיליון ורבע המיליון לירות ישראליות. אחד שזכר את הדבר היה מוחמד עבדול פתאח, שומר-הבנק, שהחליט, כי תפקידו לשמור על הבנין, עד שיחליטו המחליטים, אם ערבים ואם יהודים, כדת נה ייעשה בכסף הרב.

המחליטים, כפי שנתברר, היו יהודים, והם פרצו לבנין, פתחו את הכספת, אספו את הכסף ולקחוהו למקום שלקחו. למיטב הידיעות שאפשר היה לאסוף נסמרו חמישים אלף פונט לקופת מפלגה מסויימת, תוך טענה, כי זהו כל הכסף שנמצא בבנק, ובחמישים אלף חולקו בין מבצעי-הפעולה, אשר אחד מהם שימש אימפורטר זונות מביירות לחיפה, אחר היה אדם מקורב למשטרה וכולם גם יחד מקורבים לשליט-חיפה.

חושי, כאמור, שכב במיטת-ילדותו, אולם אנשיו קיבלו הוראות מתאימות, יצאו, בעזרת תעודות מתאימות, לאסוף את רכישו העצום של אברזייד, לרכוז בבית אשר ברחוב הופמן 11, תחת פקודתו של השומר חסן אל-קדר עטאללה אל-חידור. הרכוש כלל שטיחים רבים שערכם רבבות, ארבעה או יותר פריגיידרים, מקלטירידי, כלי-ברזל לרוב, כלי חרסינה, ריהוט לעשרות חדרים, כלי בית ועוד. כדי לקנות את נאמנות כל המטפלים בדבר נמטר, למשל, פריגיידר אחד ליהודי מסויים, פריגיידר שני עם מקלט רדיו וריהוט לשומר הערבי וכן הועברו שני שטיחים קיריערך לביתו של שליט-העיר.

המטפל העיקרי באיסוף הרכוש היה מר רוזנפלד, אולם הכל נעשה בהתאם להוראות חושי. חסן חדור עצמו מתאר זאת כך, לפי תרגום מפי בנו: "אבא חושי וחוגוה רוזנפלד הם חברים של אברזייד. אברזייד הוא איש טוב, נתן הרבה כסף להגנה. חושי ורוזנפלד אספו את כל הרהיטים ושמרו עליהם. חלק ממנו בדירה שעכשיו גר הקונסול (האיטלקי - ב. ג.), חלק בגראני וחלק פה אצלי פריגיידר אחד נתנו ליונה, שעבד אצל ראיס אברזייד." רט שלא סופר ע"י השומר - חלק מהרכוש, בעיקר שטיחים, הוצא למכירה, שלשל אלפי לירות לכיסים פרטיים. כך, למשל, נתגלו עקבותיו של שטיח גדול אצל סוחר ערבי מידידי חושי, עבד אל-רעוף קרמאן.

הרכוש הנייד נאסף, איפוא, המעונות "דוב" (רות) הכבדות היו רתוקות אל עגניהן, הבתים שלא נהרסו ניצבים במקומם. על אף המלחמה הדם וההרס, הצליח חושי לשמור בשלמות-כמעט כל מה שאפשר היה לשמור. עתה הכרת היה להמתין לסיום הקרבות ואז יחליט חושי מה אפשר לעשות למען ידידיו שבלבנון, למען החותר שלטון-הכנופיה כקדם.

מה עשה

איכר בארי

יסר בארי, או "איכר הגדול", היה אז ראש שרות-הידיע ת של ההגנה, אחד האנשים ההגונים והנאמנים ביותר בין עסקני-הבטחון של הישוב, גבה-קומה, דק, כפוף, בעל חוטם נשר ופני קדוש כתגפן, נושא בארי בחובו עד היום את הסודות הכמוסים ביותר של הישוב, למרות העובדה שהאדם למענו שותף בארי - דוד בן-גוריון -- בגד בו באורח גם וציני ביותר.

משהגיעו לאוניו של בארי השמועות על המתרחש בחיפה, על קשרים עם ערבים מעבר לגבול, על שחרורו של מנהיג-כנופיות, על שוד-הבנק, על מעל כספי ומעל בטחוני מיהר ובא לעיר עם בחוריו, עצר את מרבית הנוגעים בדבר ועימם גם כמה אנשים שנתברר, כי אינם נוגעים בדבר. האחרונים שוחררו, הראשונים, וביניהם אותו ספקן זונות, נשארו במעצר, בתנאים לחקירה ממושכת.

חדשים ומחצה עונה זול אמסטל, ידיד חושי, נחרד סגור, בידי צעירים רעולי-פנים. שיניו נעקרו, צלעותיו נשברו, אבריו נמחצו. וכעבור חדשים וחצי, לאחר שנראה לבארי, כי תיקו גדוש חומר, שוחרר זול, ובארי נסע אל מר דוד בן-גוריון, לדון עימו אודות הצעדים שיש לנקוט נגד אבא חושי.

כדי להבין מה היתה דעתו האישית של בן-גוריון על חושי, די אם נזכיר, כי בפגישה בחיפה לאחר שחרורו העיר, בה נוכח גם חושי, אמר בן-גוריון, מצביע על חושי: "אתה לא תעלה כאן, כל עוד אני חי. אני אדאג שאתה תרד למקום שאתה רואי לו !"

ואמנם, כשביקש חושי לפני חמש שנים להיות לראש עיר, סרב בן-גוריון לכך, תמך במועמדותו של שבתאי לוי, נקיה-כפיים, אף הבטיח לשר-המטפלים רוזן, כי שבתאי לוי (אשר הופיע אז לבחירות ברשימה ספרדית הקשורה בפונדסיבים) הוא שיהיה ראש-העיר.

שכא בארי לפני בן-גוריון והראה לו את החומר שבידו, אמר ראש הממשלה הזמנית: "אני מכיר את חושי יותר ממך, עבדתי אין בנה כל חידוש. בארי הבין, איפוא, כי בן-גוריון ניצב מאחוריו, שאל מה עליו לעשות. "פנה אל אפרים רייזנר מרמת-יוהנן (קודם לכן - איש בית-אלפא) - אמר ראש הממשלה - "זהו האיש ההגון ביותר בתנועת הפועלים בארץ ודברו יעשה רושם".

איכר הגדול, תמים ככל הגבוהים המורמים לידיו נוסים, הלך אל רייזנר. לקח רייזנר את התיק ואמר: "זה הכל? אני יודע על חושי יותר מזה". "כיצד, אביכך, אתה שותק?" - שאל בארי. "צדקת", - השיב רייזנר. ובארי, גבה-קומה וצוּק, לקח את התיק והלך, מביין

סוף סוף, מי עדיף בארץ זו: המסן ומועל שמפלגה מאחריו או ראש שרות המודיעין שבלתימפלגתי הוא. בארי הלך, אולם מאחרי הקלעים לחץ שוב ושוב להעלות את פרשת חושי לסדר היום.

האם היה

טוביאנסקי בוגד?

כן, מאיר טוביאנסקי נחשב עלי ידי כל חוקרי ההגנה לבוגד, אם כי ראש הממשלה ושר הבטחון נתן לו ריזולוציה והעניק לו דרגת כרן באורח ריטורואקטיבי. טוביאנסקי הורשע כבוגד וכמרגל ועל כן הוצא להורג בבית ג'וי ע"י כיתת אש של הפלמ"ח. בפקודת ראש שרות המודיעין איסר בארי, לאחר משפט שדה מתאים, ואיש לא חשב, כי ישנה דרך אחרת לטיפול במרגל בעצם ימיה המלחמה, גם לא שרהבטחון, שידע על כך תוך 24 שעות. אולם מקץ שנה, עת הפך "איסר הגדול" מכשול ומטרד קבע על דרכו של אבא חושי, נאלץ דוד בן גוריון להחליט במי תימך הוא. ובן גוריון, שונא לחושי אך אוהב למפא"י, חרץ, כי איסר לפגוע בחושי והכרה, איפוא, לחסל ציבורית

אבו-ז'יד יושב בלבנון אבא חושי דאג לרכוש מגלה הקשרים סולק

השיב בגילוי לב מדהים: "אבא חושי התנגד כל הזמן שנמכרו את הרכוש. הוא טוען כל השנים, כי הוא מטפל בהחזרת אבו-ז'יד ארצה ואו יחזור הרכוש לידי. לכן לא מכרנו את הציד, אבל עכשיו נראה לנו שהוא לא יצליח להביא את אבו-ז'יד."

מישהו במשרד האפטרופוס השלים את התמונה, הסביר, כי חושי נכשל בהחזרתו ארצה של מוביל הנשק לכנופיות לא משום שאיזה גוף האחראי לבטחון המדינה התנגד לכך, אלא מפני שקבלני הנמל היהודים חששו מהמתחרה הוותיק, מנעו בכל תוקף את שובו הנה.

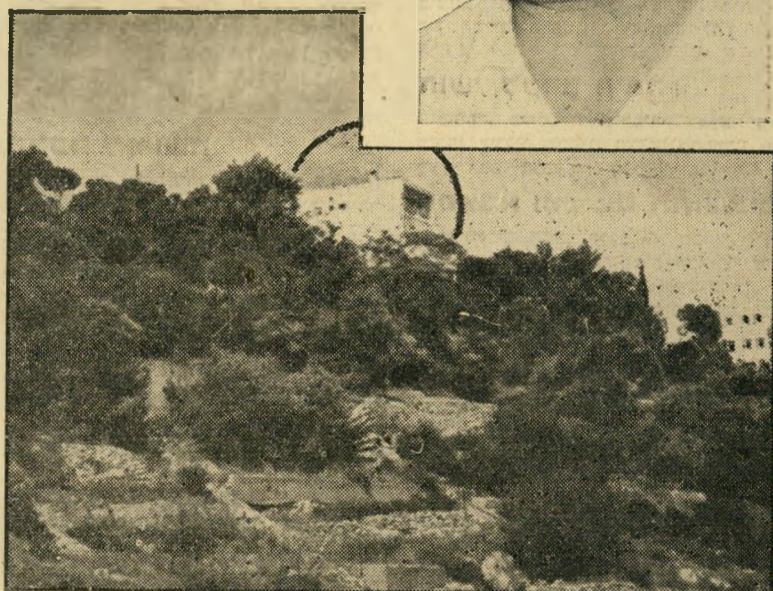
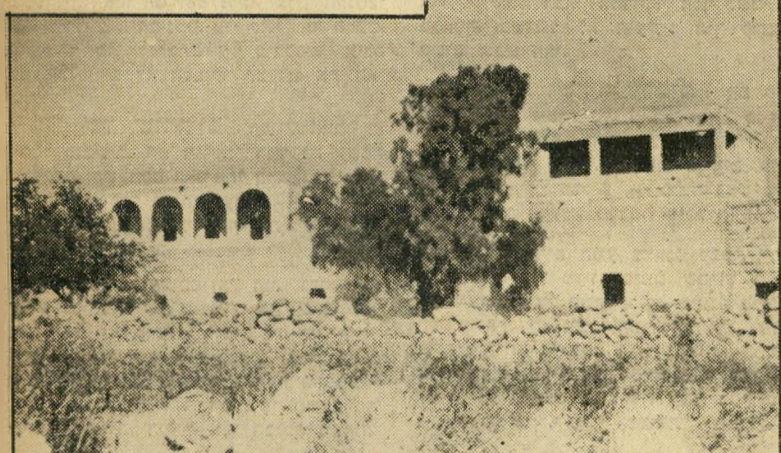
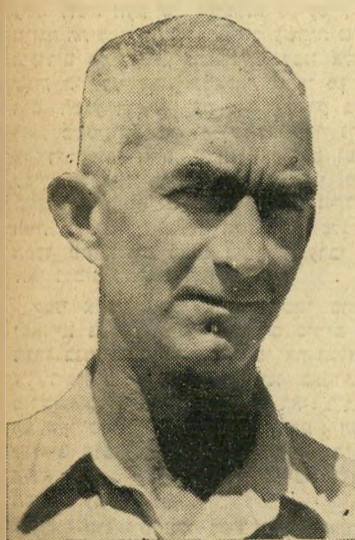
אך עם כל הענין שבתיק זה, על שמות הממלצים השונים הכלולים בו, כאין וכאפס הוא לעומת התיק 851/63, הנוגע לרכושו הנייד של אבו-ז'יד. בתיק זה מצויים, בין היתר, כרטיס-ביקור של אבא חושי ולידו הערה התובעת מהאפוטרופוס שלא לנגוע ברהיטי אבו-ז'יד; מכתב עו"ד התובע אותו דבר בשם חושי; תמיהה של פקיד, שסולק לאחר הבעתה, מה לחושי ולנכסיו נפקדים; ותחיתות אינסוף של מר רוזנפלד, אשר חושי מינתו אחראי לכל רכושו הנייד של הראיס אבו-ז'יד.

בארי חיך יום, שבוע, שבועיים, עד שקץ בדבר, הרים שפופרת טלפון, חיג מספר חיפאי מסויים ומייד חדלו האימיים ונעלמו כלא היו הכתובות.

ומה ארע, ישאל הקורא, לאותם מאה אלף פונטים שנשארו בכיסו של מארגן שוד הבנק? כסף זה הוצא מן הארץ, הועבר לארה"ב, שימש לקניית בית-דירות גדול בעיר אמריקאית גדולה, בית ששוויו כיום בין שלוש מאות לשלוש מאות וחמישים אלף דולר. כל העובדות הקשורות בבנין זה, הרשום גלויות על שם בעליו, ידועות היטב לכמה מרבייה המדינה, אשר אחד מהם טרב בשעתו, עם היוודע לו

חלק קטן מרהיטי אבו-ז'יד נמסרו — כדי לסתום את

שני אנשים שני בתים שני גורלות

זהו בית בו נעשתה היסטוריה. הוא שוכן בכפר הערבי הנטוש בית ג'וי, סמוך לדמרון. בבית זה התקיימו ישיבותיו של בית דין-השרה שדן למות את מאיר טוביאנסקי בעוון ריגול. הוא הוצא להורג על ידי כיתת אש של הפלמ"ח כמזון לבית זה, בשדה פתוח. פעבור שנה, כאשר איסר בארי (למעשה משמאל) הביא לפני ראשי המדינה חומר מדהים על פרשת השוד בחיפה, החליט מי שהחליט שבמקום להשוות את מעשי השוד צריך לחסר את בארי על ידי חוקעתו לעיני הציבור הרחב פרוצצ צמא דם.

זוהי הווידה המפורסמת ביותר בישראל. היא שוכנת במרומי הר הכרמל, נקנתה בשעתו על ידי רוזן אדירי (למעשה מימין), שהיה סגן מנהל הנמל, שימוש קודם לכן מקשר ראשי בין ראשי קבוצת אבא חושי, אבו ז'יד ושות. וזוהי זו ניקרה אפילו את עיני ועדת הביקורת של מפא"י, שמענה כי "סגנון חיים כזה אינו הולם נציג פועלים". אדירי קנה את הווידה ב-40 אלף ל"י והמוסד הביקורת קיבץ את טענתו כי כסף זה בא לי בירושה. ייתכן שירושה זו עזרה לו החקים מפערי ערובה עצמיים.

פי האפטרופוס — עלידי רוזנפלד וחושי לקונסול האיטלקי, אשר קיבל גם את הדירה המפוארת ברחוב הופמן 11, והמשלם לאפטרופוס, תמורת רהיט זה, דמי-שימוש בסך עשרים ל"י לחודש. חלק אחר מהריהוט נמסר לשומר חסן חדור לשימוש, יחד עם דירת-מרתף באותו בנין. חלק מסויים סגרו חושי ורוזנפלד בחזר קטן בדירת-השומר גאילו כמחצית הריהוט, כדי מטען שלוש מכוניות-משא גדולות, הועבר לפני שלוש שנים לרחוב סטנטון 44. כיוון שמקומו הקודם נעשה, משום-מה, לאינזה. הריהוט — השייך לכאורה, לאפטרופוס — הועבר לרחוב סטנטון במכוניות מר רוזנפלד ושם ננעל במנעולו של מר רוזנפלד.

הדבר, לחיץ את ידי בעליהבנון, בעת שזה בא לנמל לקבל את פניו.

**התיקים 858/15
י"ב 851/63**

ני התיקים הנקובים כאן מצויים עתה במשרדו של האפטרופוס על נכסי נפקדים, מחוז חיפה. התיק 858/15 שהה עת רבה במשרד רשות הפיתוח, אך עם הריאורגניזציה האחרונה, לפני כארבעה חודשים, הוחזר שוב לידי האפטרופוס. תיק זה, הנוגע לרכוש "חברת רינו אבו-ז'יד בע"מ" אשר בנמל חיפה, הוא אחד המעניינים שבין תיקי האפטרופוס. ערך הרכוש הנידון בו מגיע לכדי מאתיים אלף ל"י וביגוד לכל רכוש אחר מסוג זה נשמרו דוברותיו וציוד-הנמל של אבו-ז'יד משך שבע שנים מבלי שיועמדו למכירה. מששאל על כך אחד מראשי משרד רשות הפיתוח,

אף פקיד, הן במשרד האפטרופוס והן כרשות הפיתוח, לא ידע לאמר מאומה על טרנסקציה זו ורק לאחר חיפושים מרובים הצליחו למצוא אודותיה שורה קצרה ולאקונית באחד המסמכים: "הרהיטים הועברו ע"י מכוניות ופועלים ששכר רוזנפלד".

ורק זאת לא נאמר שם — ממי מקוים חושירוזנפלד לקבל חזרה את דמיה-העברה.

את בארי. לשם כך היה צורך להפגין, כי בארי הוציא להורג אדם חף מפשע, להציג את בארי כרוצח, לבודדו, לשכרו מבחינה נפשית.

טוביאנסקי זוכה, איפוא, ע"י בן-גוריון ללא כל משפט, קיבל דרגת כרן, נקבר בטכס צבאי וכיתת-חיילים ירתה על קברו אלומת-כבוד.

ו"איסר הגדול", ארוך וחישי, הובא למשפט — לא על הריגת אדם חף מפשע ("כי אז הייתי פותח את פי ומוכיח, כי טוביאנסקי היה בוגד"). אלא על חריגה מסמכויותיו. איסר שתן כל זמן המשפט, גרם לכך, כי פרקליטו אמר לו: "גיינת הגדול ביותר הוא אתה עצמך". אולם איסר, שגדול היה, קצץ פיה, לא גילה את הסודות שנראו בעיניו סודות-מדינה, אפילו שעה ששרהבטחון עצמו, הממונה על אותם סודות, נעץ בגבו את סכין-הבוגדות.

ארי נידון למאסר יום אחד, הומלץ לחנינה ונחון, וקם והלך לו לביתו הדל שבחיפה, ובכך נסתיימה מלחמתו לגילוי האמת. רק עוד פרט אחד מעניין להזכיר: במשך כל תקופת המשפט נגדו היה בארי נתון לגל אימים, הודעות טלפניות, כתובות על דלת-ביתו וכולן קראו לו, תוך אתראה בטכנה לחייו, כי יקום ויעזוב את הארץ.

פורמוזה השלישיה הבוכה

הסינים, שבאי לחופיו לפני 1300 שנה, קראו לאי "טייחאן", על שם שני השבטים שפגשו בהם, הטייאל והפיחאן. הפורטוגלים, שבאו לפני 400 שנה, קראו לו "אילה פורי מוזה", האי היפהפה.

בעוד ימים מעטים ישמש האי היפהפה נוישא עיקרי לדין הבינלאומי הגדול הראשון מאז מלחמת העולם השנייה. בחשיגטון ובמוסקבה יושבים המומחים ומכינים את הטייטות לטענות שיישמעו בפנישה מרובעת זו בניגובה. הרוסים טוענים כי האי שייך לממשלת מאו. האמריקאים טוענים שהוא רכוש של ממשלת צ'יאנג. רק על דבר אחד אין ויכוח: פורמוזה טייהאן, היא היפהפה של כמעט וגרם השנה למלחמת עולם, שייך לסין. לזאת מסכימים הכל.

הכל, ההה אומר, מלבד בני פורמוזה עצמם. דם פילגשים וכובשים מבחינה גז' עיה. דומה העם של פורמוזה לקוקטייל, בו מיוגה ההיסטוריה את דמם של עשרות גזעים. הילידים המקוריים, שבאו לא לפני אלפיים שנה, היו בני הגזע המאלאי, שבאי מן הרד רום. המגע הראשון עם סין היה רק בשנת 605, כשסינים ניסו לפלוש לאי, אך נהדפו על-ידי הפורמוזאים, שרדפו אחריהם ופלוו לסין. פלישות הדדיות אלה נמשכו מאיה בשנים. בתקופה בה היה האונס נוהג מל חמה כללי ובה הפכו השבויות לפלגשים, הפכו פורמוזאים רבים בחוף המערבי של האי דומים במקצת לסינים.

לפני ארבע מאות שנה התישבו סוחרים יפאניים בצפון, ואילו שוודיים סיניים הת בצרו בנמלים. בני האי העדיפו את הסוחרים על השוודיים. היפאנים הרגישו באהדת ה פורמוזאים, ניסו לכבוש את האי ב-1615. הם טעו בהערכת רגשות מארחיהם: הפור מוזאים הדפו את הפלישה, והמפקד היפאני הוצא להורג כמולדתו על שחיבל ביחסיי המסחר עם האי.

אחרי היפאנים באו הפורטוגלים, אחריהם הספרדים, אחריהם ההולנדים, אלה התנגשו עם שוודייהם הסיניים. כדי לתקן את המצב, "ויתרה" סין לטובתם על פורמוזה. אולם גם ההולנדים לא הספיקו לכבוש את האי כולו.

כנו של שוודיים. הפורמוזאים לא אהבו כובשים. הם תירגמו רגש זה לשפת המעשים, היו העם האסיאתי הראשון שגירש את הכובש הזר בכוחות עצמו — 400 שנה לפני שכל עם אסיאתי אחר היה מסוגל לת זור על מיבצע זה.

גיביר המרד הפורמוזאי היה גבר בשם קוכסינגה, בנם של שוודיים סיני ואם יפא נית. הוא ירש את צי הדוניקות של אביו, אסף כוח של 25 אלף ימאים, אומן אותם משך 11 שנים באיי הפסקאורים. בשנת 1661 נחת בצורמוזה. להם משך תשעה חד שים בהולנדים, הנחיל להם תבוסה ניצחת.

בני של קוכסינגה לא הסתפק בפורמוזה. כמו צ'יאנג קיישק כיום, חלם על כיבוש היבשה. פלישותיו בחוף סין החלישו את פורמוזה העצמאית. עם מותו, הצליח הקיסר הסיני למשוך את בנו לפקינו. שם הוכרז עלתורע על עצמאית האי, תמורת התואר "הדוכס מדביריהם".

אולם הפורמוזאים לא אהבו את הסינים.

עברי, דבר עברית!

אולי קיבוץ. אמרתי לו שהיום כבר יש בפאריס גם כאלה מטעם שום מוסד או קיבוץ, סתם בלי טעם ומטעם. הוא התפלא ואמר שהוא ממוסד, והגיע רק אתמול ומחכה לאשר תה, ואולי יש לנו קצת אינפורמציה, מפני שכאן עיר גדולה והוא פשוט הולך לאיבוד. אמרתי לו אל תזאג, לך מכאן ישר ותפנה שמאלה, תגיע עד האופרה, שם תפגוש שני ידידים ישנים שלא ראית אותם שנתיים, ושלושתכם תשמחו נורא ותלכו יחד לבית קפה בשאנו אליזה. שם, בשאנו אליזה, תפ גוש את ידי נעיריך, שהיה יחד אתך ב החלוץ ונסע לאמריקה לפני שלושים שנה, כשאתה עלית ארצה. הוא השתנה אבל יכיר אותך. ולא תצאנה כמה שעות ויתברר לך שפאריס מלאה קרובים, ידידים ומכרים, מ מוסדות ולא ממוסדות, ותקבל אינפורמציה לרוב ותרגיש כמו בבית.

האיש הזה לי נורא ואמר שזה באמת נכון, מפני שהנה עכשיו הוא היה בגרמניה, ושם פגש אחד שהיה מוכר נזיקיות כמוג רבי, והיום הוא סגן ראש עיריית דיסלדורף. אחר כך נישג אחד וישר בעברית ביקש גפרור. רצינית לעצוק, פתאום סתמו לי את הפה בנשיקה. הגיעה ירידה מהארץ, אני מוכי רח להראות לה את פאריס. איפה הלובר? הכי טוב להיות פיני, לפינים אין אף חב רים. רק בפנילנד. הפינים לא מכירים אחד את השני; בקפה סלקט לא תשמע מדברים פינית. אין להם שכל קילקטיבי.

פאריס -

ישבתי לי בבולואר קטן בביסטרו קטן וכתבתי מכתב דחוף הביתה. דחוף מאד. פתאום עבר מיישה ואמר לי שלום; כבר מזמן לא ראיתי את מוישה. שמעתי שהוא מסתובב באירופה, אבל לא ידעתי שהוא בפאריס. באמת הוא הגיע רק אתמול. היא לקח חצי וישב על ידי. הידים התחילו לרעדו. כעבור כמה שעה התברר לי הכל והוא הלך. נישג אחד שצני לא מכיר ושאל אם אני

לא עמוס קינן מהעולם הזה. יש לו דרישת שלום מאורי אבנרי, אורי דן, אורי סלע, אורי כוררי ואורי מורי. הוא הגיע רק את מול לפאריס, ואיפה יש מלון זול, איפה אפשר לבלות, ולכן כדאי לנסיע קודם — לשחיץ או לאנגליה? עוד זה מדבר והנה זה בא. אחד יהודי יפה, ממושקף, ביקש סליחה ושאל אם אנחנו ישראלים, מפני ששמע שדיברנו עברית. הוא שאל אם אנחנו פה מטעם איזה מוסד, או

הווי

קריעת חוב

בתל-אביב, הזמין אורח, שהחליט להיפטר מחובותיו לעירייה, את הגובה העירוני לברי תה, התנפל עליו, חטף מידו את רשימת החובות, קרע אותה לגזרים, הכריז: "בוה חיטלתי את כל חיובותי!"

הלכה למעשה

כאטלאנטה, ארצות-הברית, לאחר שהירצה הכומר ארנולד טוון לפני יושבי בית-הסוחר המקומי על הנושא "חירות האדם", גילו השלטונות כי שניים מן האסירים הצליחו להימלט בעת ההרצאה.

שכר האימה

בנורמל, ארצות-הברית, שכח קורנל סמית לעצור את מכוניתו ליד רמזור, נקנס בו במקום ב-15 דולר, נזהר להעצר ליד הרמ זור הסמוך, נפגע על-ידי מכונית שהתנגשה בו מאחור.

פדגוגיה שיושית

בתל-אביב, נקרא שוטר מן הרחוב לעלות באורח דחוף לדירה בקומה שלישית, נת קבל שם על-ידי עקרת-בית שהציגה אותו כפני בנה השקטן במלים: "אתה רואה? אמרתי לך שאם לא תאכל את הדיסה יבוא שוטר לקחת אותך."

ענבי זעם

ברחובות, הגיש תושב תלונה נגד אשתו על כי שיתפה את עצמה שלא ברשותו באכילת הפירות והירקות ממשק-העזר שלהם,

למרות שקודם לכן סירבה להשתתף בעיי בודו.

שתיקה הרת-גורל

בחיפה, דרש שמואל לוי גט מאשתו, בטענה כי לאחר שבמשך שנתיים שררו בנייהם יחסים מתוחים ושתיקה מוחלטת, היו המלים הראשונות שאמרה לו: "אני הרה!"

חושי לקרב חיפה!

בחיפה, פירסם ראשהעירייה אבא חושי מיכרו עירוני שהזמין הצעות להספקת 340 מעילי-קרב בצבע אפיר לגברים.

חסמכא ומי'שם התושבים

בירושלים, הגיש זקן בן 70 תביעה לבית הדין המחוזי לאשר את זכות הבחירה שלו, לאחר שמשרד הפנים סירב לעשות כן, ב טענה שלפי מירשם התושבים טרם הגיע לגיל שמונה עשרה.

כאשר עבדתי, אבדתי

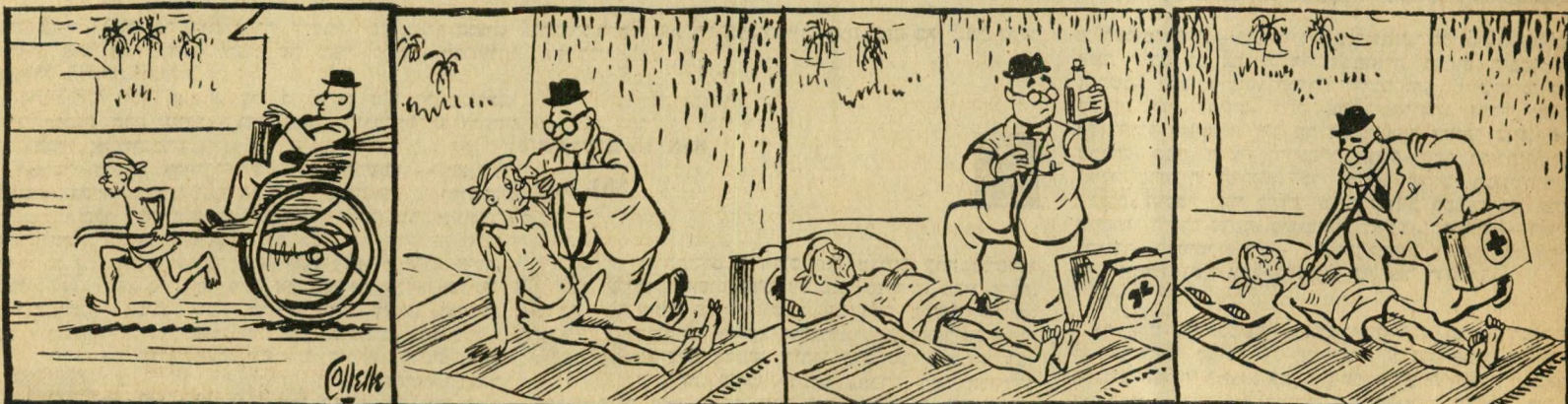
במעברת סקיה, איימה אשה על בעלה הצעיר שתדרוש גט אם לא יצא לעבודה, נדמה לקבל הודעה שבעלה גורס בדרך לעבודות, מיהרה למיטתו בבית-החולים, הופ תעה לראות במקומו את חברו, בעל אותו שם.

שן תחת שן

בירושלים, התרגו חולה כשנוכח לדעת שרופא-השיניים עקר לו את השן הלא-ינכר גה, הבטיח לרופא לשבור את כל שיניו.

האורז המר

בנגב, הובא צעיר בפני זקני שבט, הוא שם בהשפלת כבוד השבט על-ידי הברחת אורז, יצא זכאי כאשר הוכיח שהוא מבריה סוכר.

העם

מה זה משוגע?

בארץ של אנשים שפויים בדעתם, המשוגע הוא בלתי-נומנלי. אולם בבית-משוגעים, ה' איש השפוי הוא הבלתי-נומנלי. לפי אותו כולל, בחיים ציבוריים מושחתים, האדם ה' הגון הוא מועמד טבעי לשגונו. השבוע התגשם כלל זה בצורה האכזרית ביותר.

כשקבע השופט הלוי בפסק-דינו כי יש ראל רודולף קסטנר מכר את נשמתו לשטן הנאצי, תחת הרושם הנורא של ההאשמה, אפילו אם מצפוננו נקי, אותו חשש עלה ל' בני תימור אישי-ציבור אחרים, שהורשעו במעשיהם הנוראים ביותר של שחיתות.

כל זה לא קרה. במקום זה התאבד השבוע דוב ב. שרירא (52), אחד העובדים הצנועים והישירים של מטה הבחירות של מפא"י, את חייו סופח כמומחה להדפסה.

חצי ל' כוזב רבבפת. שלושה ימים לפני מותו, בצאתו מפתח ביתו, הגיחה ל' פתע מכונית ופגעה קשה בשרירא. עדי ראה טוענים כי היתה זאת תקרית בלבד. אולם שרירא, גבר בשוני וקרה, חבוש מש' קפיים ובעל פנים המפיקים שט, ראה את העניין אחרת.

ימים ספורים לפני כן הופצו שמועות כי שרירא יוזמן להעיד בפרשת רבי-מועל א' לכסנדר ("שורה") פישמן, מנהל דפוס מ' פא"י, שתור בינתיים בשלוה לעבודתו. א' למ עצם השמועות כי הוא עלול להסתכל בפרשה מצחינה זו עירערו את שווי-משקלו הנפשי של שרירא. הוא שיכנע את עצמו וסיפר לכל ידידיו, כי התאונה לא היתה

תובע הימנעות מסרי גונג — כן! לכנסת — לא!

אלא נסיון התאבדות מצדו, וכי עומדים לפתוח נגדו חיק מעילה.

לשרירא לא היתה כל סיבה לחשוש — עברו ארבעה ימים, עד כמה שידוע, נקי. אולם שרירא, האיש הגון, חולעת-הספרים המובהקת ועורך דברי הנסות לשעבר, היה איש מפור' זה. כאדם הגון, לא היה בעיניו הבדל בין איבוד קבלה על חצי לירה לבין מעילה של רבבות.

אריה נרדף. התאונה טישטשה לחלו' טין את עשתונותיו. במצב זה, הפך חבר מפני הקצרה לשגעון-רדיפה. אמר הפחד: "לו שמע כי ברח אריה מנ' החיות והמש' טרה רודפת אחריו, היה סבור כי הוא עצ' מו האריה הנרדף."

השבוע הגיע שרירא, הרווק הערירי, עם אחותו במונית מירושלים. ליד התחנה התל' אביבית ביקש מאחתו שתמתין לו רגע קט, עתה עצמו המדרגות עד לקומה הרביעית, הטיח בצדו החלל הנגימי של חסר המדרגות ושאר מוטל מת.

סיכם נהגי-מונית את לקח מותו הסמלי של דוב שרירא: "אצלנו בארץ, רק משוגע הוא איש הגון!"

בחירות

מפלגת הפתק הלבן

קילוחיהם של העולים החדשים ישלחו לירושלים קרוב למחצית נציגי העם לארבע

* כפי שצוידר במחנה העצורים במצרים.

השנים הבאות. בעובדה זו הרהר גם יוחנן מסרי (37). בעצמו "הדש", שעלה לפני שש שנים במצרים והגיע למסקנה עגומה: אף אחד מנבחרי החדשים לא יהיה חדש. מסרי, שעברו הצינוי ויכה אותו בשמונה הידשי מעצר במל-אביב, והחיל עתה על שמתו ושלושת ילדיו לעורך היומון הצרפתי אקו ד' ישראל, בו הוא עובד ככתב, הציג את רעיונו.

התקוה: בחירות חדשות. עורך ה' עתון, יעקב רבין, אף הוא ממצרים, הסכים; אקו וכל בפרסום סידרת מאמרים שהטיעו לפתרון אחד: כל חדש ישלשל פתק לבן לקלפי. כתב מסרי: "אנחנו נלך לקלפי, כי זהו תפקידו של כל ארח. אנחנו גם נצביע. אך רשימתנו תהיה הפתק הלבן. בכך נפגין שאף אחת מן המפלגות הקיימות אינה ראויה לאמוננו. הפתק הלבן יהיה זה אשר נועד לשאת את שמות הנציגים האמיתיים שהיינו רוצים לראותם בבית הנבחרים."

שאל הכתב: "מדוע אפשר לשלוח את העולים החדשים לגונג ולספר, ולא לכנסת? האם רומנים, הונגרים, עיראקים ותימנים אינם יכולים לתרום להנהגת המדינה?" הסידרה עוררה הר' רב בריכוזיו העולים, הביאה זרם אדיר של מכתבים למערכת. מקחה מסרי: "אם אחוז הפתקים הלבנים בקלפיות יהיה גבוה, יתכן כי הממשלה תח' לית לערוך בחירות חדשות, בהן יעמדו האנשים שהעם רוצה בהם באמת ולא משר' תים נאמנים של מנגנונים מעובשים."

סיג לקואליציה: שתיקה

קואליציה: ברית בין שתי מפלגות, בידי כל אחת מהן נתונות כה עמוק כשידי רעותה, עד שנושבת אין ב' כולתן לגנוב משלישי בנפרד.

היה זה בראשית אפריל. מועד-הבחירות התקרב, אולם לשום מפלגה לא היה ברור כיצד תוכל לנהל את מערכת-הבחירות. שיות קסטנר, חושי וארלוזורוב טרם נולדו, הקיצוב שבק חיים זה כבר, אקטיביזם-ספה היה טוס מויתף לכל המפלגות. בפרט חס' אשר שיחפו עוליה משך שנים בחלוקת קול רת-השנור לחס-דיהן, ניהלו יחד את ה' מדינה, לא יכלו להליט ניקוד של ממש. במצב זה היה ברור, כי קיימת סכנה ש' מערכת-הבחירות תהפוך למה שנוהגים ל' כנת בשם "השמצות", הווי אומר: גילוי משטר-המעילות, בו גונב כל איש לפי יכול' תו, מניה לאחרים לגנוב לפי צרכיהם.

גילויים כאלה היו הנוכחים, כמוכן, לחרבי' סיפיות, מבהירים אחת ולתמיד, כי הקוא' ליציה האמיתית בארץ, קואליציה-המועלים, עומדת מעל למפלגות. היה זה, עליכן, מחוכם מאוד, כאשר הגיעו מבחיר-מפא"י אריה ב' היר ומבחיר-צ"כ יצחק זיוראב להסכם, ל' פיו אסורה כל "השמצה אישית". במילים אחרות: אסור להזכיר מעילות שמעלו ר' ש'הציבור, אסור לפרש בשמות, תאריכים, עובדות, פרט להאשמות כלליות, כגון סו' ל'בונה, "ספסרים", "עוכרי-ישראל" וכ' יוצא באלו שאינן נחשבות ל"השמצות" ב' של חוסר-המוחשיות שבהן.

הרהיבים — צ"כ. ההסכם עמד להתפוצץ עם האשמת בחיר את הצ"כ בסיוע לסידרת הגילויים על חיפתה בהעלום הזה. אולם הס' תיגלגלם המוחלטת של הצ"כ מהגילויים, והימנעות כל המפלגות מלנגוע בפרשת-חיפה, הצילו ברגע האחרון את ההסכם.

אך דומה, כי במערכת הדור נמצאו אני שים שלא יכלו להשלים עם המצב שנוצר, אשר ערער, לדעתם, את שווי-משקלו בין מפא"י לצ"כ בשטח המעילות. אותם אני שים יטבו, איפוא, במארה, ממתינים ל' דמות שאונה לצאת במהלומה אנטי-צ"כית. ההזדמנות נתגלתה בדמות דו"ח מבקר המדינה על משרד-הבטחון, בו הוזכרה, בין פרשיות של שחיתות-ענק, גם פרשת שולחן ושני כסאות שנמכרו לפקיד גבוה שפרש הדור נאחו בקרנות-השולחן, גילה, כי ה' פקיד הוא זיוראב בכבודו ובעצמו, אילץ את האחרון לפרסם בירור-דברים. אשר ה' כיה, כי ההאשמה אפסית אך לא נעזמה. אלא שזיוראב לא הסתפק בבירור-דברים זה. בפרסום שמו ראה הפרה גלויה של ה' הסכם, צילצל מייד לבהיר, איים לגלות שמו של פקיד פורש אחר, המונכר באותו דו"ח. איש מפא"י, אשר קיבל ממשרד-הבטחון מכונית במחיר שמונה מאות ל"י, מכר אותה בארבעת אלפים. מפא"י. עם כל המגוון המכונית

בחירי העם

משאל

העולם הזה

זוהי הזדמנותך לבחור את נציגך — את האנשים הראויים, לדעתך, להנהיג את המדינה בארבע השנים הקשות העומדות לפניך.

אין לך הזדמנות כזאת ליד הקלפי, בחור הבחירות. מנגנונים אלמוניים של עסקנים, הרוקמים את קניניהם החקריים, קבעו את רשימות המועמדים של כל המפלגות. קניניות של מפלגות יקבעו את הרכב הממשלה שתיבחר אחרי הבחירות. במישחק העכור הרגיל של קואליציות ואיפוזיציות לא יזכור איש את האדם הבוחר, כביכול, את צמרת המדינה — איתך.

אולם הכפוס של כל דמוקרטיה הוא שרצון העם יקבע את שמו של ראש הממשלה ושם האנשים הקובעים את גורלם של רבבות לחיים ולמוות, לפריחה או לניווט. כדי להעמיד רצון זה מול שלטון הקניניות, ולתת לקוראי עתון זה אפשרות מעשית פשוטה לגדות את רצונם כאיפו ברור וחד-משמעי, ללא התערבות מפלגתית, נקבע השאלון הבא. כל אשר עדיך לעשות הוא להכניס את שמות נבחרך במקומות הנראים לך. עשה זאת ככתב-יד ברור או במכונת כתיבה.

גזור את השאלון במקום המסומן, ושלח אותו למערכת, מבלי לשים אותו במעטפה ומבלי להדביק שום בול. אם רצונך בכך, תוכל למלא את שמך וכתובתך, אולם אין זה הכרחי.

אתה יכול להכניס בו כל שם העולה על דעתך, מבלי להתחשב ברשימות שהוגשו על-ידי המפלגות. אתה יכול להכניס לשאלון נציגים של מפלגות שונות, ואישים בלתי-מפלגתיים הראויים, לדעתך, לאמון העם, אף שלא הסכימו להופיע במסגרת הקניניות המפלגתיות.

אין צורך בבול

גזור, קפד לפי הקו האמצעי, חבר והבנ לתיבת הדואר

משאל

בחירי העם

הממשלה שהייתי רוצה בה מורכבת כך:

1. ראש-הממשלה .....
  2. שר-הבטחון .....
  3. שר-החוק .....
  4. שר-המסחר והתעשייה .....
  5. שר-האוצר .....
  6. שר-המשפטים .....
  7. שר-התחבורה .....
  8. שר-הבריאות .....
  9. שר-הדאר .....
  10. שר-הדתות .....
  11. שר-הסעד .....
  12. שר-המשטרה .....
  13. שר-החינוך והתרבות .....
  14. שר-הפיתוח .....
  15. שר-הפנים .....
  16. שר-העבודה .....
  17. שר-החקלאות .....
- אם לדעתך, מיתרים משרדים מסוימים, יש לבטלם, חקק את התואר ברשימה כמו כן אני מציע:
- מפקח כללי של המשטרה .....
- יועץ משפטי לממשלה .....
- נציג ישראל באו"ם .....
- את הפרטים הבאים אינך חייב למלא, אלא אם כן אתה רוצה בכך שם .....
- כתובת .....
- גיל .....
- מצב משפחתי .....
- אני מפלגתי .....
- בלתי מפלגתי .....
- בבחירות הקרובות לכנסת אצביע בעד (הקף בעיגול את השם הרצוי):
- חרות, צב, פרוגי, חוית דתית, אני—פאנ"י, מפא"י, אה"ע, מפ"ם, מק"י

במדינה

שמש שלמה ושופט הדני
התוכן נשאר סודי

וגדל לקומת ענק, השתלט על הדייג. ואז נוכח הדייג לדעת שקל יותר להוציא ג'ין מן הבקבוק מאשר להחזירו לשם. השבוע התפוצצה בחיפה, ובכותרות הראשיות של עיתוני הערב, פצצת-רעש גדולה. מנהיגי מפא"י, שאי נבהלו כשהוציא מי שהוציא את שד הטרור מן הבקבוק ושלוו נגד העולם הזה, נדהמו לדעת כי מסוכן מאד לחלוץ את הפקק. כי הרוח הרעה שד הטרור שהעולם הזה הזהיר פעמים אין-ספור שעדיין לא גועה בישראל, היא רוח מסוכנת, מדבקת, ואיש אינו יכול לדעת מראש מה תעולל מחר.

התרוצצות מוזרה. בשעות הבוקר הידוקמות של יום א', התקצצה קבוצה קטנה ליד שער בנין בית-משפט השלום החיפאי, שהוא אגף קטן במפקדת חושיסטאן. היו אלה הורים, חברים וחברות של בועז מוגר-לובקין (21), עמנואל שולר (17), ברוך גלעדי (18) ושמואל קלמפנר (18). שנעצרו יומיים קודם לכן בעתן הטלת חזיו ליד חצר האיש מס' 2 בממלכת חושיסטאן, שמואל ביאליק, מפקד הצבא הפרטי של חושי. הארבעה הובאו לשם היצאת פקודת מעצר.

קדמה להופעה זו התרוצצות מוזרה. ברגע הראשון לא ידע איש כיצד להתייחס למקרה. היו שתששו תחילה שזו פרובוקציה — מא' סרם של ארבעת הצעירים שעות מעטות אחרי המקרה עמד בסתירה מוזרה לאי-הצ' לחתה של המשטרה לגלות את עקבות מטילי הפצצות בעתון ובדפוס בחל'אביב. היו בממלכת חושיסטאן אנשים שחשבו בכיחן זה. קצין העתונות של משטרת חיפה הודיע שייכתן ויש קשר בין המעשה לבין הכתבות שהופיעו בעולם הזה (925). גם מעריב, נושא-הרגל החושיסטי, ביטא אותו חשד.

חזיו ושקט. לפתע השתנה הכל. עתוני מפא"י וקול ישראל הדגישו שהכל היה מע' שהיקונדס, שאין לענין שום רקע פוליטי. נעשה הכל כדי להמעיט את דמות הידיעה. שופטת-השלום הראשית הקימה את כל ה' עתונאים באולם, דרשה לשמוע את שמו של כל אחד, הודיעה שהצילום אסור לא רק באולם בית-המשפט, אלא גם על המדרגות ובמסדרון, עד לשער — דבר חסר תקדים בארץ.

ארבעת הצעירים, שצחקו בגלוי למראה

הארץ

ישו נתקל על גדות הכנרת בהמון ית'ודים, שרצו לסקול באברים פרוצה מסויימת. (ידיעות אחרונות).

ישראל דומיניק, תל'אביב הפתרון העתיק ביותר בעולם.

בחורה עדינה ותמונה, בת 10, ילידת הארץ, פקודה בממשלה, בעלת תעודת בגרות, מקבלת מהוריה 20.000 ל"י, מעוניינת להכיר בחור גבוה... (ידיעות אחרונות).

מרדכי דן, תל'אביב

זו הקטנה גדולה תהיה...

עמדת שר המסחר והתעשייה לשעבר מר פ. ברנשטיין, היתה או כי היבוא דרוש בשלב הנוכחי של הטויה הקומית. (הארץ).

מרדכי דן, תל'אביב

שהפכה בינתיים לטראגית מאד.

שבפרשה, קשה היה להשתחרר מן הרושם, כי ההסכם דמה יותר ויותר להסכם בין שתי כניפיות עולם החתון, המאיימות ל' הלשין זו על זו בפני משטרת-דעת-הקהל, להביא אחת את חברי רעותה אל כס' משפט' הבוחר, באם אך תנסה מישהי להעלות את מסך-ההשתקה הפרוש בקפידה עליפני מיל' יוניב שנעלמו בכחלום.

בהיר קיבל את האולטימטום, הבטיח ל' הקפיד להבא על מניעת פרצות בחומות-ה' השתקה. הצ'כ השיגו את שלהם, העלימו את שם הפקיד שזכה ב'3200 ל"י מן ההפ' קר.

היחידים שלא נכנעו להסכם היו מספר פקידים במשרד-הבטחון שאפס חרה, כנראה על השתיקה עוד יותר מאשר על הגניבה, העבירו מכתבים אנונימיים לידיים המתארי מות. מסרו את שם הפקיד, אחיו של אחד מראשי השירותים במדינה.

פרשת קסטנר

משפט שלמה

משחר ילדותו קיננה בשלמה אהבה גדולה אחת: בית-המשפט. לא אחת ברח מבית הספר תחכמוני הירושלמי, התגנב לבית המשפט להאזין בצמא למתרחש בין כתליו. מאז ליחה חלום אחד ויחיד: להיות לשופט, או לפחות שמש של שופט.

ברבות הימים זכה שלמה להתגשמותו של חלום אחד לפחות: היום גאה הוא במשרתו כשמשו של נשיא בית המשפט המחוזי בירושלים, ד"ר בנימין הלוי.

זכרונו המפליא של שלמה ונסיונו הרב בשמיעת משפטים סיעו בידו להתמצא ב' ספרי החוק השונים הדרושים לשיבות או להכנות פסק-דין. הוא ידע בדיוק מה הם הספרים הדרושים לשופט בכל מקרה ומקרה. לפעמים ידע גם את הסעיפים המבוקשים. **קריעת פסק הדין.** במשפט קסטנר היה שלמה שליטו הבלעדי של האולם במשך תשעה חדשים. לא קלה היתה עבודתו בקרב קהל צפוף ומתוח. במיוחד גילה חוסר רחמים כלפי צלמי העתונות שהסתננו עם מצלמו תיהם אל תוך האולם.

אולם כל העבודה הקשה היתה כדאית בשל רגע אחד שלפני כניסתו או צאתו של השופט, בו היה שלמה מרעים בקולו: „בית המש' פט' ו' ומקים את הקהל ממושבו.

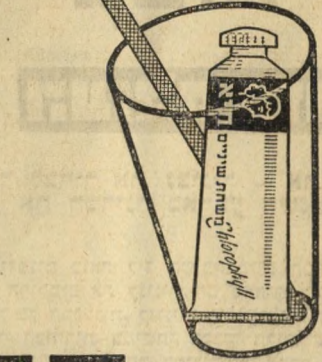
כשנגמר הדין על המשפט הגדול והשופט התבודד כדי להכין את פסק הדין, דיברו במסדרונות בית המשפט על כך שגם שלמה כתב פסק דין משלו, סגר אותו במעטפה וחיכה לתוצאות הרשמיות. איש לא ידע את תוכנו של פסק הדין של שלמה, והוא עצמו הכחיש נמרצות את השמועה. הוא הכחיש אותה גם לאחר שד"ר הלוי נתן את פסק הדין שלו. אולם המשיכו לספר שלמה פתח את מעטפתו הצהובה, קרא את מה שכתב ובחיוך קרע את הגייר לחתיכות. כך נתגשם גם החלום הגדול של שלמה: להיות שופט.

משפט

חזיו ורעש

באחד מסיפורי אלף לילה ולינה מסופר על הדייג שמצא על שפת המים בקבוק, בו היה כלוא ג'ין. הדייג התמים נעתר להב' טחות הגיין, שיחררה. אולם הגיין, משיצא

TAYA for happy teeth

משתחת השיניים תיא

מריס פרופונדה

דוד טופל ובניו

בית-מסחר לספרים ועיתונים
תל-אביב, רחוב אחד-העם 24

1935 מכירת יובל 1955
אלפי ספרים בהנחה גדולה

קופות גזובום — 2.000 ל"י
אטום עם מפת העולם — 890 פ"י
ספרי ילדים — הנחה של 50%

דמי דואר ישולמו עלידי המוען.
אישור מספר 113
שתוקפו פג ביום 31/12/1955.

לכבוד מערכת

הישראל הזה

ת.ד. 136

תל-אביב

אין צורך בכסף!

גזור, קפל לפי הקו האמצעי; חבר בסיכה ושלח

תצפית

(כל החירות שמורת)

אל תצפה לשום פעולה לפרוץ המצור על אילת בחדשים הקרובים. הנאומים התאומים של בן-גוריון ושרת כאו במקום הפעולה, אחרי שנתברר כי אין לממשלה האפשרות לבצע אותה מול התנגדות האמריקאים. מדינאי המערב, שחששו מראש כי מנהיגי מפא"י ינסו לבצע מיבצע לאומי כל שהוא כדי להתוות אפיק חוש למערכת הבחירות, שיכנעו את גמאל עבד אל-נאסר שעליו לוותר ויתורים במשאומתו בגבול עזה, תמורת הבטחה אמריקאית שלא יינתן לישראל לפרוץ את מצור אילת.

הגילוי עצמו, בידי דוברי מפא"י, אינו גילוי סוד צבאי, כפי שטען בן-גוריון, אלא נסיון להוציא מראש את הרוח ממפרשי בגין ויגאל אלון, שביטול הפעולה היה נתון מזון לתעמולתם.

המפלגה הפרוגרסיבית תתבע ממפא"י להסתייג במפורש מ"שורת המתנדבים", לאחר שהשורה טענה בחוברת שהוציאה השבוע כי משרד המשפטים סוגר תיקים תחת לחץ פוליטי, הביאה כנוגמה את פרשת למדן, מנהל אגף הסכסטייל והעור, המשתייך למפלגה הפרוגרסיבית, אשר תיקו נסגר באורח מסתורי לאחר שהיועץ המשפטי מצא כי יש מקום להעמידו לדין.

המפלגה הפרוגרסיבית, שהצליחה עד כה להופיע בעיני הציבור כנקיית כפיים, חוששת כי בקרוב עומד להתפרסם חומר נוסף נגד כמה מאנשיה, להשמיט מידיה את אחד ממקלינשקה החשובים ביותר.

יומון הפרוגרסיבים "זמנים" לא ייסגר אחרי הבחירות

על הגאנגסטריזם והשהיתות בעיריית חיפה, נלחץ ראש העירייה, אבא חושי, עלידי שור תפיו לקואליציה, ובפחדו מהעלאת הדברים בפני בית-דין, פנה למבקר-המדינה, ביקשו לבדוק את האשמות שהעלה העיתון, ההאשמות העיקריות היו כלהלן:

(1) פרשה לא-חוקית ומעוררת חשדות של מתן עשרות קיוסקים לחברת פומזון (העולם הזה 917).

(2) פרשה מעוררת חשדות כבדים בי עניין חתימת חוזה להקמת מרחמים עלידי חושי (העולם הזה 922).

(3) קבלת מכונת במתיר ירונו מחב" רת ארטיק עלידי סגן מהנדס-העיר (העור לס הזה 917).

(4) רמת חיים פנטסטית של מנהל מח' לקת מיסי-העקיפין והרשימות, זכריה פריי ליד, (העולם הזה 917).

(5) הקמת כנופיית נאמנים, סילוק אנשים מוכשרים וישרים וחיפוי על מועלים (העולם הזה 917, 918, 921, 922, 923).

(6) שימוש באמצעים דיקטטוריים נגד עובדי העירייה (העולם הזה 917, 918, 921).

(7) קיום קרן חשאית בת רבבות ליי

ההמולה מסביבם, נראו בלתי-מודאגים. הם צדקו. היה ברור בהחלט שמנהיגי חושיסטאן אינם מעוניינים בשום רעש סביבם.

ארבעה ביקורים

בבית מס' 30 ברח' עקיבא, חיפה, גרה משפחת מוגולובקיין בקומה הראשונה. איש לא ענה לדפיקות על הדלת. אחת השכנות הציצה. "אינך יודע מה קרה לבן? המסכנים מתרוצצים כל היום במשטרה, מנסים לשהרר את הבן ממעצרו. מסכנים!"

ברח' הלל מס' 10 פתחה נערה בלונדית גבוהה את הדלת. הרדיו ניגן בוגי-ווגי. היא הציגה את עצמה כבעלת-הבית, הצביעה על אחותו של העצור שמואל קלמפנר. "עתונאי? אין לי מה להגיד. אסור לי לדבר. אם שמואל ירצה לדבר, הוא ידבר. אני לא אומר כלום."

על הכסא היה מונח זוג מכנסים צבאיים מגוונים, כמה גרבי-צמר מוטלאים ינק' יים, חגורה צבאית.

"לך למטבח!" בבית מס' 31 ברח' ארלוזורוב פתחה רחל שולר, אשה בגיל הע' מידה, חוברת צהובה, דמותו של גנגסטאר, היתה מונחת בטרקלין. הגב' שולר המשיכה בבישול, וניי בן ה-12, התחיל לדבר. "לך למטבח!" קראה האם, כשאחיו התאום של

נאשמי תקרות החזיון וקרוביהם בשעת הבאתם לבית-משפט השדום בחיפה

קל להוציא ג'ין מבקבוק, אך קשה יותר להחזירו

לבנפת, כפי שתוכנן תחילה, ימשיך בקיומו עד לאחר הקונגרס הציוני באביב 1956. רק אחרי הקונגרס ייסגר העתון, שתפוצתו הדלה (כאלפיים סופס) אינה מצדיקה בעיני המפלגה את גרעונו העצום (כרבע מיליון ל"י לשנה).

תיק אלכסנדר "שוקה" פישמן, מנהל הדום מפא"י שהואשם עלידי מפלגתו במעילות בדפוס, ייסגר כנראה. הפרשה הועברה למשטרה עלידי המוסד לביקורת של מפא"י, כדי לטשטש את אי-העברתם של עשרות תיקים חשובים יותר. אולם שורה פישמן ימשיך לשאת בתפקידיו הציבוריים השונים, לאחר שאיים כי "נפילתי תגרוף אתה אחרים!"

פרשת השחיתויות במשרד הבטחון תורד מעל סדר היום, לא תשמש נשק בחירות בשל עיסקה שטרם הוכרה בציבור. שתי המפלגות הגדולות נלחצות קשה עלידי כמה מאנשיהן, הקשורים בפרשת מיכרו לאיחוגן של משרד-הבטחון, אשר שילשל מאות אלפים בידיים פרטיות, חלק מזה — כשחוד לבנה של אישיות ציבורית ידועה.

לעומת זאת, ישמשו עניני הבטחון עצמם נושא להאשמות והאשמות-נגד של המפלגות השונות, למרות "ההסכם הג'נטלמני" שלא להעלותם. צפה לשבוע סוער של ויכוח על "מה מותר ומה אסור".

אל תופתע אם כלפי חוץ יהיה נראה בזמן הקרוב כי עומד לחול שינוי מהפכני ביחסי בין ישראל ומדינות ערב. מדינות ערב, הנמצאות תחת לחץ בינלאומי בשאלה זאת, מתכננות לבצע תעמו' לתי גדול ששלבו יהיו: (1) קריאה של כמה ממדינות אסיה שהשתתפו בוועידת באנדונג, או של מנהיגי אסיאתי חשוב, לחיסול המתרחקות (2) הסכמה מצד לבנון לקבל עליה את היוזמה לכינוס "וועידה ישראלית" בה ישתתפו כל מדינות המרחב, כולל ישראל ותורכיה (3) הצטרפות של מדינות ערב לתוכנית זאת. הנקודה הלשה: המוזמנים לוועידה יחוייבו להסכים מראש לכמה תנאים בעניין הגבולות, הפליטים וירושלים. כלפי חוץ יוצגו תנאים אלה כעולים בקנה אחד עם החלטות באנדונג בשאלת ארץ-ישראל.

רות, העומדת לרשותו הבלעדית של ראש-העיר (העולם הזה 917, 919, 920).

(8) קיום קרנות חשאיות-למחצה, בנות מאות אלפים, ללא פיקוח המועצה (העולם הזה 919, 920).

(9) מתן הנחות מדמי-שלטים עלידי פרייליך והעברת הכספים לקרן ראש-העיר (העולם הזה 917).

(10) הוצאת אלף ל"י בטענת שווא על-ידי שמואל ("דה-סטון") ביאליק, ידימיין חושי (העולם הזה 918).

(11) מעילות בסך 900 ל"י מכספי וועד העובדים עלידי מזכירו שלמה שפיצר (השור לס הזה 918, 922). והעברת רכוש הוועד לידיים פרטיות עלידי פרייליך.

(12) זיהום חופי הרחצה הפתוחים בי חיפה ואילוח הקהל להשתמש בחוף הסגור של חברת חוף הכרמל, שם יושבים ידידי חושי (העולם הזה 919).

(13) שימוש באמצעים לא-הוגנים לגבי יית כספים בפרשת חלוקת הדירות לסופרים (העולם הזה 919).

(14) שוד קרקעות נפקדים שערכם ל- מעלה ממיליון ל"י (העולם הזה 923).

השחיתות לא בוקרה. השבוע, ל- אחר תקירה מזוהרת, נתקבלו תוצאות בדיקתו של המבקר. למרות הביטויים הצנועים המציינים מאז ומתמיד את משרד-המבקר, ולמרות נסיונות טישטוש הרוח עלידי עיתוני המשטר, היו המסקנות קטלניות ל-

דני ממשיך כאכילה. בלית ברירה שתק דני, חזר למטבח.

"לא ידענו על כך — הוא אף פעם לא עסק בפוליטיקה. אלמלא הבחירות ופרסומי העולם הזה, הכל היה עובר בשלום. כמה, מה לעשות, יצטרך לסבול עבור מעשה הקונסם שלו. טוב שהוא עזין אינו בצבא!"

כאן שוב התערב דני: "הוא..."

"שתוק!"

"הבחירות יעריצו!" ברח' מלצ'ט מס' 10 פתחה הגב' גלעדי את הדלת. פסנתר פיאנר את חדר-האירחים. ספריה מובחרת של ספ' רות מקצועית ויצירות-מופת קישטו את החדר. הריהוט העיד על תרבות וטעם.

"ברוך תמיד היה ילד שקט ונעים. לא התפרע, לא גרם צרות. הוא עסק בספורט והיה חבר הפועל. אשתדק גמר את לימודיו בבלית-הספר המקצועי, התגייס לחיל-הים. אף פעם לא עסק בפוליטיקה. כל המעשה רק גרם לנו עגמת-נפש. תארו לכם... למחרת צילצלו ידידיו הרבים, חשבו שנפלה טעות." הוסיפה האם, בתנועת-יד עצבנית: "אל תתנו לזה פרסומת. זה רק יגרום שהבחירות שלהם יעריצו אותם כגיבורים!"

חיפה

אם זו לא שחיתות...

עם פתיחת סדרת הכתבות בהעולם הזה

* חוברת-הסתה של חושיסטים אלמוניים נגד העולם הזה.

"עם ילדיו"

"בדור האחרון חלה מהפכה עצימה באור תנה. טיפוס האדם, רוח הציבור, הכל. רק השתנה במאום: האם היהודיה היא עוד בננה בידה אחרי בנה, רואה חייה בדי האמות של דירת-שיכון ואת פורקנה הנפשי ברכילות עם השכנים."

דעה פסימית זו הושמעה לא מן-כבר בהרצאה של סוציולוג ידוע בתל אביב, שביקש לשוא למצוא פתרון לתעלומה: כיצד הופכת נערה צברית, שהונכה ברוח הא-רץ ואולי אף היתה חברה בתנועת-הנוער, תוך שנים מעטות, ואולי אפילו חדשים מעטים, להעתיקה מ-דויקת של סבתה, כאילו הונכה כל ימיה במעגל הצר של המשפחה היהודית בגולה?

"העולם הזה" אינו מוכן לקבל דעה זו כמושכל ראשון. דמותה של האם הישנה נקבעה סופית ואולי כדאי לתת לאמהות עצמן הדיבור, כדי שיוכלו להסביר ולהדגים את גווי החיים של הנשואין והאמהות. כי להן, האמהות מוכרעת על עיצוב דמותו של הדור הבא. שן מורה, אינה מסוגלת להתגבר על השפעתו של האם, ההשפעה של הבית והסביבה

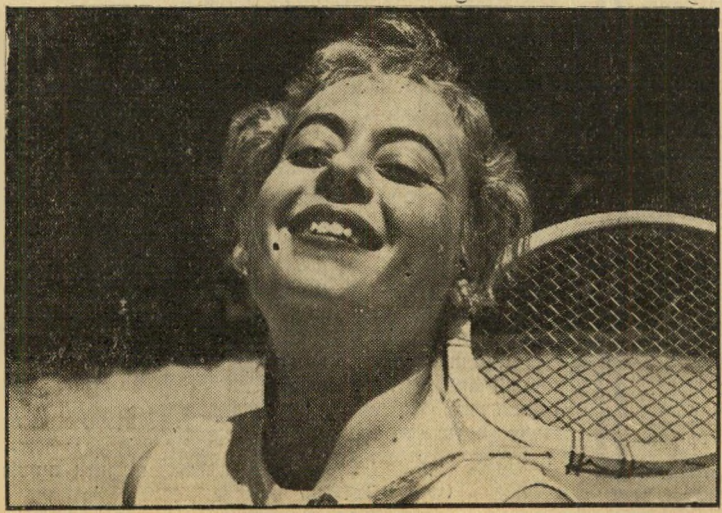
הביקור בשוק מסוי חלק לא מבוטל מהטיפוח

עדה אינה מתעצלת, יושבת ליד מכונת התפירה. מתקנת את החליפה. מן הצד עומדת בתה לאה, בת השמונה.

דן קיבד מתנה, חליפת ראובני מהאופנה האחרונה. אמו בודקת אם אין צורך לתקנה ולהתאימה למידותיו.

(ראה שער)
כ אשר הכירה עדה ליפשיץ את אריה מכ"נס, היתה צברית לתפארת, תל-אביבית זוהרת, אתלטית ידועה בגמנסיה הרצליה ומחוצה לה, אלופת הארץ בקפיצה לרוחק ("לגובה תמיד הייתי שניה!"). בכוקר, עב"דה כפקידה במשרדו של אביה.

"שאלו אותי מה הופך בחורה שום ספק שבעל טוב עוזר בכיחן היא קמה מדי ביקר לפני שבע לבית הספר ולגן, דואגת לארוחת מספיק לה כדי לשחק טניס (פעמיני) עניין בעבודתו של בעלה, בן לממ איזה משני הדברים חשיב יותר לו? קשה לעדה לאמר. לדעתה, חשונים — באותה מידה. את יחסיה עם הילדים בנתה על הבית כמו קיבוץ. הסבירה לילדים מקבל את המגיע לו.

מטרתה הראשונה: למצוא עיסוק מקסימלית. זהו, לדעתה, סוד הצני המושגים של הדור הישן, אלא לך היא אינה צריכה לרוץ אחרי ושיאכלו את הדיסה. הם רעבים, לדבריה: "חובה על האם לתנן ול בתה הבכורה, תלמה (11), ל הראשון בפתח-הקורה, לומדת לנגן לרקוד; דן (5) עודנו בשלב שכל י בכל זאת אין עדה מכנס מתל עינה כרובה שאשה מנצח לנגינת

אף ער פי שהיא כבר נשואת 12 שנה ואם לשלושה ילדים, מוצאת עדה את הזמן הדרוש לשחק טניס פעמיים בשבוע. שמתה מינה רבה של זונה וננויה

מאז עברו 13 שנה. עדה מכנס היא עתה עקרת בית, אם לשלושה ילדים. מה קרה בינתיים לנערת-הזהרה האת-לטית?
עדה עודנה בלונדית זוהרת, עיניה התכולות מחייכות, על פניה אין אף קמט אחד. קשה מאוד להאמין כי הינה כבר אם לשלושה ילדים. החיים גם הקלו עליה. זרות היו לעדה דאגותיהן החומריות של עקרות בית אחרות. היא גרה בבית בן חמשה חדרים, מוקף גן גדול; עוזרת מסייעת לה בעבודות הבית והבישול; לרשותה עומדת מכונת פרטית. "נכון", מודה היא, "דברים אלה מקלים בהרבה. אבל הם אינם קובעים את אופייה של אם המשפחה. אם לאשה יש בית גדול או קטן, או אם היא מבשלת בעצמה או שוכרת עוזרת — כל אלה אינם קובעים את דמיתה של האם. זהו עניין של אופי ושל תפיסת חיים יותר מאשר של תקציב משפחתי."
כאשר התחנתה, האמינה עדה כי בא הקץ לחיים העצמאיים המלאים וכי מאז ואילך תצטרך לשכוח הכל ולהיות עקרת בית טובה, שכל עולמה בביתה ובילדיה. "לקראת זה חינכה אותי אמי", היא נזכרת, "בדיוק כפי שאמה לפנייה חנכה את אמי. כלומר, להיות אידישע מאמע טובה."
חינוכה של האם, במקרה זה, לא הכריע. עדה מכנס רחוקה מאד מן הדמות המסורתית של אם יהודיה. בחודשים הראשונים אחרי החתונה, היה לה קצת קשה. היה צורך להתרגל לחיות עם עוד אדם, להתאים את מהלך חייה לזה של בן-הזוג החדש. אבל כנראה שעדה ואריה מכנס ידעו לוותר ברגעים הנכונים, להתגבר על המשיגים הראשונים, בהם נחמל כל זוג צעיר אחרי החתונה.

אפשר להיות!

בסדרה הנפתחת עם כתבה זו, תנסה חוליית-מחקר של "העולם הזה" להשיב לכמה שאלות: מה קורה לצעירה הישראלית בצאתה מחדר-היולדות? כמה ילדים היא רוצה במשפחה?

הכל הש-
בר אחד לא
רודפת עם

עדה מכנס

האם היא רוצה לעצמה שמה פעולה מחוץ למסגרת הבית?

האם היא שפחה לבעלה ולילדיה? באיזו מידה משפיעות בעיות של תקציב על השקפת-עולמה?

האם היא צריכה להשאיר את חנוך ולידה למורה בנן ובנות הספר, או שמא חייבת היא ליטול בו חלק פעיל?

האם פניק וילדים יכול לבוא כמו-קום חינוך?

האם לאם הישראלית היום יש תפקיד בעיצוב רמות הדור שלא היה מוטל על סבתה?

אלית טרם
את רשות
מן לבעיות-
ת, השפעה
גננת, שום
הראשונים
משפחתית.

"העולם הזה" יוצא מן ההנחה שאין אשה "אופיינית" לכל אשה נסיבות והשקפות משלה. עדה מכנס, נושא הכתבה הראשונה הזאת, היא אם פתח-תקואית, בת 30 המחזיקה בדעה כי האמהות אינה הסוף וכי תפקידים חשובים נוספים מצפים לאשה הישראלית בדורנו.

תמונה אופיינית של עקרת בית, בממלכתה המסורתית של האשה — המטבח. הבעל יצא לעבודה, הילדים בנן ובבית-הספר; עדה עסוקה בהכנת ארוחת הצהריים. בעבודתה זו היא מוקפת צלחות ומיתקני-מטבח מן המשוכללים והמודרניים ביותר המקילים עליה חלק מעבודתה אך אינם משחררים אותה מהרבה דאגות אחרות הנופלות על שכמ האשה ושאינן בכוחן של המיתקנים המודרניים ביותר לפתור אותן.

דאה אינה מרגישה טוב. אמה הקדימה לשלוח אותה לחסה, מאכילה אותה מרק דק, שעה שתלמה ודן עוקבים אחר הפעולה. תלמה, בת אחת-עשרה וחצי, עוזרת לאמה במידה רבה. ישנם דברים שאין מכבסים במוכו נת כביסה. עדה מכבסת אותם בית.

בס הוא את עדה. למרות שיש לה עוזרת, נופל על שכמה ביות והקניות. כאן ממשטת עדה את הבנות אצל הירקן.

היא את האחריות המוטלת עליה. היא מקשיבה לבעיותיהם של ילדיה, עוזרת להם בשיעוריה, יצרה יחס של רעות בינה לבינם. "פשוט קשה לי להאמין שהם ילדי. ביחוד בתי הבכורה" מספרת היא בתמהוץ. "אני מתייחסת אליה כאילו היתה אדם גדול, שזה-מעמד. עד כדי כך, שהיא כבר מתחרה אתי בבגדים".

להוריה של עדה היו שלושה ילדים. כולם התבגרו והתחתנו ועתה מצטערים ההורים שלא נולדו להם יותר ילדים. עדה עצמה, שהתנסתה בכל שלבי צער גידול שלושה ילדים, לדעתה, הוא בדיוק מספר הילדים הדרוש למשפחה הישראלית.

"עם שלושה ילדים, תמיד יש משהו. אחד מנוזל, השני יש לו חום, השלישי מתאונן על כאב בבטן. אבל כל זה לא חשוב, אם יודעים איך לקבל את הקל והקשה בחיך. ואז, פתאום, רואים יום אחד שכל הקשור בילדים בא בראש. זה בא באופן טבעי, מבלי ששמים לב".

מה דעתה של עדה על אם עובדת?

אשה נשואה טובה" סיפרה. "אין ובעלי הוא טוב בהחלט".

יצא לעבודה, שולחת את הילדים הרים, מסדרת את הבית. שאר הזמן (שבועי), לשחות בים, לקרוא, להת-הנהל חקלאית ותיקה ועשייה.

הטיפול בבית או העיסוקים מחוצה בני הדרים חשובים — או בלתי

כסים הגיוני בריא. היא ארגנה את י כל אחד יש לו תפקיד וכל אחד

לא לכל ילד, לעידוד אותה לעצמאות תה להיות אם טובה — לא לפי הרוח הישראלית החדשה.

דים עם בננה או להתחנן בפניהם יאכלו. אינם רעבים, שלא יאכלו. את ילדיה — לא לפטם אותם".

ולדה ביוזל ה-75 לחרישת התלם לל פסנתר, השניה, לאה (8) לומדת וקווי מתנהלים בנן הגדול של הבית. בקלות ראש לאמהות. אם כי

"להיות אם, זוהי עבודה מלאה. מישוה בכל זאת צריך לדאוג לילדים. אם לא האם — או הסבתא, או העוזרת. אבל לא צריך גם לקפוץ לקיצוני ניות שניה ולאמר כי מחוץ לטיפול בבית ובילדים אשה איננה יכולה לעסוק במשהו וצריכה דחקא לחזור למינהגים ולהרגלים של הסבתא מחוץ-לארץ. האמהות היא אמנם אחריות כבדה ודורשת הרבה מצד האשה — אבל היא בהחלט לא מסוף. להיפך: זוהי רק התחלה. היא מאפשרת לאשה להוכיח מה היא מסוגלת לעשות — אם היא העתק-פחם

...ולמרות הכל יכולה עקרת בית למצוא הנאות ועיסוק מחוץ לכתלי המטבח

אנשים

רב-אהוף יגאל ירין שכיום כבר מתאים יותר להתרגל לכנותו ד"ר (לארכיאולוגיה), התאונן השבוע כי בעוד שהוא מנסה להחיות את שרידי העבר הרחוק ביותר, מוזנחים והולכים שרידים יקרים של העבר הקרוב. באחד הימים, סיפר ירין, כאשר נסע במכונית לירושלים בלתייט שני נערים צעירים, התבונן אחד מהם בשלדי המכונית בשער הגיא ואמר לחברו: **"יא, תראה כמה אקסידנטים קרו פה בזמן האחרון!"** ... אמנן ("נוני"), בנה בן ה-13 של רות (בכשעת לשירים עבריים) **שפירא**, הנחשב בין ידידי המשפחה לילד-פלא אמיתי, הוכיח בשבוע שעבר ידיעה בלתי-רגילה בשפה: בשעת ביקור ידיוותי בבית ב"ל ג"ל, פנה הילד לאמו המעשנת: **"אמא, תקטמי את הסיגריה..."** בן-היריין נאדן לחפש במילון את משמעות המילה (לקצץ את הראש) ... **שתי תוצאות ספרותיות ניספית של משפט קסטנר**: לאחר פסק הדין פנה אחד מחשבי העדיב, צנחן לשעבר וממנהלי אל-על כיום, **"יואל פרגי"** אל הוצאת הקיבוץ המאוחד העומדת להוציא מהדורה חדשה של ספרו רוח גדולה באה **זכיש להכנים בו כמה תיקונים**. כזכור, הודה פלגי בשעת עדותו במשפט כי בכמה מקרים סטה בסיפורו מקו האמת. ההוצאה סירבה ... ספר נוסף על משפט קסטנר ע"י מד כתבים הסופר היהודי ליד הונגאריה **ארטור** (נגבים) ב"ל (ליה) **קסטנר**, שביקש מודיעו ד"ר **יעקב וויינשאל** לשלוח לו את חומר המשפט.

אקסידנט בשער-הגיא

פסקי השבוע

- **אדואר ב. לאוסון**, גריר ארצות הברית בישראל, בנאומו ב-4 ביולי, יום העצמאות האמריקאי: **"אין איתלות ללא תלות (בין ארצות-הברית לישראל)."**
- **יגאל אדון**, מנהיג אחדות-העבודה, בי תגובה על הקריקטורות של חרות שרמנו כי מכנסי האקטיביזם רחבים מכפי מידתו: **"אם ההגנה האקטיבית בארץ נמדדת ברוחבם של מכניסיה, סבורני שמגמה בנין יצטרך ללכת בתח" תונים בלבד."**
- **שדום רוזנפדה**, בסורו קראתי-דשמתו במערב: **"אני מציע לקרוא למכשיר שבעזרתו יושמעו תקליטי תעמולת הבחירות: פטפטפון."**
- **"הארץ"**, במאמר על שביחתי-האינטליגנציה ציה במדור הכלכלי: **"הארץ כולה מתפתחת... ועל כנה צריכה להישאר רק השלישיה הקדושה:"**

כוכבת קאבוי
יפה כפליים

רמתי-השכר האב, רמתי-המחירים הבן והשער הרשמי של הלירה רוח-הקודש.
• **כיפבת פיואן קאבוי**: **"אני אוהבת מראות. כשאני מתבוננת במראה, נדמה לי שאני יפה כפליים!"**

- **הבמאי ליאופולד לינדברג**, העוסק עתה בבימוי בתיאטרון הקאמר, בספרו על פסטי באל קאן, בו השתתף בחבר השופטים: **"רוב הסרטים שהוצגו השנה הוקדשו לילדים ולדגים. ראינו דגים בכמויות כה גדולות, עד שחשבנו שאת הפרס הראשון נצטרך להעניק לדג-מלוח."**

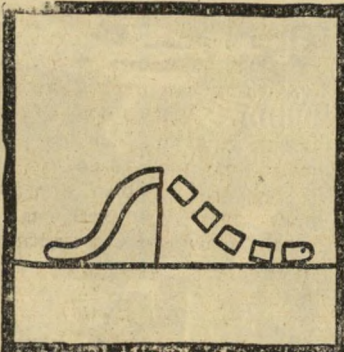
על ספרות עברית ... בהיכרו בכפר מולדתו כפר-החבור ("מסחה"), סיפר השבוע **יגאל אדון** כי עבד בימי נעוריו בדיש בגורן המסחה ולא חסם שור בדישן, בקיימו הלכה למעשה את הפסוק התנ"כי החביב על **שר-האוצר לוי אשכול** ... הניו-יורק-היראלד סרביין הודיע השבוע כי **ספירוס קקוראס**, מנהל חברת פראאמונט ההולנדית, מתכוון להקים כתב-אכיב אולם קולנוע חדיש אשר יהיו בו אלפיים מקומות ישיבה.

האלון והשור

חרות מודיע כי השבוע בא לארץ חבר מרכז תנועת החרות בארצות-הברית. שמו? **ד"ר שנור**. ... **"הירני מנדא הערצה לאמו-ניב המצדיחים למשוך קהילי לאסיפות הבחירות, למרות הנואמים שהם מכיאים אתם,"** אמר משיהו השבוע. בעניין זה, הגדילה לע" שות הומרת **יפה** (הוי ירוקה!) **ירקוני**, ששמה הופיע במודעות של **אסיפת מופאי ב-ירושלים ואסיפת מופאי בחיפה באותו יום עצי-מו** ... פחות להוט אחרי בני-הויה אמנותיים היה שרי-הבטי חזו המתפור **פנהם** ("מהגוני") לבון. אחרי סיימו את נאומו בקריית-חיים, כשהודיע הושב ראש על הופעת מקהלה, הם **"מהגוני"** וצעק: **"הגיע הזמן להפסיק את הנוהג הקדו-קד הזה שר צירוף נוא-מים ואמנים!"** ... **רשי-מת הנופעים**: הסופר משה (מלך בשר ודם) **שמיר** יוצא השבוע כדי להרצות בקיימברידג', בפני מדריכי נוער יהודיים על ספרות עברית ... בהיכרו בכפר מולדתו כפר-החבור ("מסחה"), סיפר השבוע **יגאל אדון** כי עבד בימי נעוריו בדיש בגורן המסחה ולא חסם שור בדישן, בקיימו הלכה למעשה את הפסוק התנ"כי החביב על **שר-האוצר לוי אשכול** ... הניו-יורק-היראלד סרביין הודיע השבוע כי **ספירוס קקוראס**, מנהל חברת פראאמונט ההולנדית, מתכוון להקים כתב-אכיב אולם קולנוע חדיש אשר יהיו בו אלפיים מקומות ישיבה.

השקשה

(ראה, "ספר לסבתא", עמוד 20)

במספר התשובות חלה שוב עלייה ו הוא עמד הפעם על 418. הכותרת המוצ' לחת ביותר, לדעתך היתה שם הספר ה' סומרסט-מוהאמי על חוד התער, ו' לאחר עריכת הגרלה בין שולחיה זכה ב' פרס הראשון יהודה הראל, מנרה, דאר-נע'ליל-עליון. שלושת הפרסים הנוס' פים התחלקו בין **צנוורה** (צפורה פרל-מוטר, גבעתיים, רחוב ל"ה 12), **רגלו השבורה** של **חוישי** (דן אסטרק, רחוב הרקפות 8, חיפה) והחמשי **נחש שהורה ארוכות / בשעה של ריצת-משיכות / אמר: "ברוב יגע / אגבור עד כי פגע / גם אם אקרע דחתיכות..."**

כתורות מוצלחות אחרות: **הנחש שעמד על שני פושטו תל-אביב) שכורת שיא** (רנה ברכה, בתים), **זהירות, סיבוב מסיבן** (שלמה מרדכי, תל-אביב), **עד קוצו של יוד** (מנשקה מנרה), **דרך כל בשר** (א. ת. בתים), **מוזכיסט** (דן זיו, צה"ל), **תו-הקואליציה** (יצחק מאירי, רמת-גן).

לחיל ולאישי חיל המילואים!

הצבא הוא יסוד בטחוננו. בטחון הוא התנאי הראשוני לקיומנו ועצמאותנו המדינית. החיל העברי מופקד על משימת הבטחון ולו צריכה המדינה והעם לדאוג ולספק לו את מיטב הנשק, רמת אימונים גבוהה ותנאי שרות נאותים.

ינתן לאנשי צבא הקבע דרוג שכר גבוה יותר, ויגבר המתח בין שכר הדרגות על מנת לעודד את קיום הקצין. תנתנה לאנשי הצבא הנחות מהמיסים הממשלתיים והעירוניים. ינתן הנד-חנם לבני אנשי צבא הקבע וינתנו להם חילות כשיכון, כך שאמנם יהיה הפרש ניכר בין מחיר יחידת השיכון הצבאית והאזרחית.

יוחשב כותק צבאי שרות החיילים כארגונים בטחוניים וכצבאות זרים וינתן זכויו שכר מיוחד לנפגעים.

יהפך שרות החובה לשרות אינטנסיבי של אמנים ותעסוקה ללא ביובו זמנו של החיל ורבויו ההוצאות על החזקה.

יוגבל יעול השירותים כצבא ויוגדלו החילות הקרביים על השבון השרותים על מנת להגדיל את כוונותו של צבאנו.

יופסקו השיטות לערבב ארון צבאי עם כל מיני נסיונות בלתי צבאיים - כגון גדול ירקות - שאינם תורמים להגברת אמנו של החיל ורק מכזבים זמנו וכספי המדינה.

יוקוצר שרות החובה לבנות לשנה אחת בלבד. הנסיון הוכיח כי שנת שירות אחת מספיקה כדי להכשיר צעירה לתפקודי שעת חירום וכן להקנות לעולות חדשות את ערכי האזרחות הישראלית.

יוועל שרות המילואים, יהולו ההתייבויות במקומות מגוריהם של החילים או בעיר או המושבה הקרובה ואך ורק בשעות שלאחר העבודה.

(מתוך תמצית מצע הציונים הכלליים, פרק "הצבא")

הצבע

20 Ascol Cigarettes

סיגריה משזכחת, פיה מסזנת 20 סיגריות 400 פרוטה

מנע אש בשדות!

האשה בחדר על הגג

אירנה פופה, 1945
— או להתאבד ?

הזמין אורחים לביתה, מחשש פן תחשוב המשטרה שחזרה לעסקי הבושת. כדי להרויח זמן הגיש עורך-הדין לידויה בעבר, אחרי פסק-הדין, בערבים הסתגרה בביתה, ביום עמדה בין התימניות בשוק הכרמל, כדי לקבל כמה שעות עבודה כשופטת רצפית או כובסת. אולם שוכרי העוורות פסחו באדישות על פני האשה הקטנה, שלא נראתה כאילו גילדה להיות כובסת טובה.

בחדרון הקטן על הגג ברחוב באול שוב לא נשאר אלא מיטה, שרפרף וארגו המשמש כשולחן. משך חדשים לא הוציאה פופה את מנותיה מחנות המכולת, מתקיימת על פרוט סות לחם, אותן היא מחלקת עם כלבתה, לוקי, „היחידה שנשארה לי“.

לפי החוק היהודי, עדיף החוטא החוזר בתשובה על הצדיק הגמור. אולם החוק הפלילי אינו מכיר בכלל זה. הסעיף 163 הוא חרימשמעי: בעוד ימים מעטים יבוא שליחי ההוצאה-לפועל לגרש את אירנה פופה מחדרונה, בגלל החטא שחטאה לפני שנתיים, מה תעשה או ? פופה אינה יודעת. מתפחחת היא, כשהדמעות שוטפות את פניה: „אין לי ברירה אלא ללכת למיסיון או להתאבד!“

* במסגרת שבועית-תשובה עומדים, אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד.

אם שמחה פופה על חסדו של השופט. התחרטה חיש מהר. האנגלי שניסח את פקודת החוק הפלילי, 1936, השילט זדיין בארץ, הקפיד להכניס בו את הסעיף 163 (ב). סעיף זה בא למנוע את טענתו של בעל בית-בושת כאילו רק השכיר את ביתו, אינו אשם בעצמו ואינו יכול לפנות את האשם האמיתי. לכן קובע הסעיף כי בעל-הבית לא זה בלבד שהוא ראוי לפנות מביתו אדם שחויב בדון באשמת החזקת בית-בושת, אלא שהוא גם חייב לעשות זאת — אחרת ייחשב בעיני החוק שותף לפשע.

מיטה, שרפרף וארגו

בעל-הבית ברחוב באול לא היסס אף לרגע. הוא הגיש משפט לפינוי. השופט המחוזי צלטנר לא התלבט הרבה, אישר את הבקשה. כדי להרויח זמן הגיש עורך-הדין בוכהלטר ערעור לבית המשפט העליון, אף כתב מכתב אחרון לנשיא המדינה. תוך דיונים ממושכים אלה נעלמו כל הפצרי הערץ של פופה — החל במעילה-הפרוזה שהביאה מרומניה

אירנה פופה, 1955
ללכת למיסיון

ועד למרדב האחרון. היא מכרה, מישכנה או מסרה לעורך-דין, דינה את כל אשר היה לה למימון המשפט. לבסוף לא נשאר לה דבר, מלבד מרירות, שהופנתה בחלקה נגד עורך-הדין.

החלון בעל השמשה הכחולה זרק אור כחול מזור על חדר המדרגות של הבית הישן בעל שתי הקומות, ברחוב באול בצפון תל-אביב. לא היתה זאת התופעה המזוהה היחידה. ידירי הבית שמו לב שמאז יצא היורר הקורם, יעקוב קליין, מן החדרון הזעיר שעל הגג ומסרו לדירת חדשה, אשה בגיל העמידה, החלה תנועה בלתי-רגילה בחדר המדרגות. נשים וגברים עלו וירדו בזה אחר זה בכל שעות היום והלילה.

היוררים התלוננו בפני בעל הבית, איש ברקליס-בנק משה מזרחי, והוא עלה לחקור כמה המדובר. להפתעתו נוכח לדעת שהדירת הקימה מחיצת-בד מעל למעקה הגג, הסתירה את הגג מעיניים סקרניות.

אירנה פופה, אשה נמיכה שסימני יופי נבול שרדו בפניה, הכחישה את הכל. אולם מזרחי פנה למשטרה. זו הציבה תצפיות על גגות קרובים. הם ראו שמדי פעם ניגשה פופה לדלת, הכניסה גברים לחדר. לפעמים נכנסה היא עצמה, לפעמים נשארה עומדת בחוץ. את אשר נעשה בפנים לא יכלו הצופים לגלות: גיר שחור היה דבוק על החלונות. באחד הימים עברה המשטרה להתקפה. היא ערכה חיפוש בחדר, מצאה בו אשה חשודה יחד עם גבר, שנתגלה כבעלה. בטענה כי אורחים אחרים היוו כי אמנם המקום היא בית בושת, הגישה המשטרה תביעה פלילית.

ידידתו של הר

היה זה מפנה בדרך חייה של אירנה פופה שהתדרדרה במהירות מסחררת תוך שנים מעטות מאד. ברומניה, מולדתה, היתה אירנה פופה אשה ידועה למדי. כשהיתה עוברת עם כלבתה ברחוב הראשי, עטופה בשמלות פאר, היו האנשים לוחשים איש לרעהו: „הנה חברתו של פיקי ואסיליו!“ פיקי ואסיליו היה שר-הפנים בממשלתו הפרו-פאשיסטית של המרשל אנטונסקו בימי המלחמה, ויתכן כי הודות לידידותו עם פופה השתדל הר לעזור במקצת ליהודים. היו אף שקראו לה „מגדה השניה“, על שם מאדאם מגדה לופסקו, אהובתו היהודיה המפורסמת של קארול, מלך רומניה.

אולם עורתו ליהודים לא הועילה לואסיליו כשבאו הסובי ייטים. הוא נעלם מן האופק, ארנה פופה החליטה להגר במהירות. היא בחרה בישראל.

ערבות של 200 ל"י

כאן חיכתה לה הפתעה. ישראל היא ארץ אכזרית לאשה מעל לגיל 45. כשאין לה ילדים או תומכים. חיש מהר מצאה אירנה פופה שמבצעה בעבר לא יעמדו לה כאן. היא נשארה חסרת פרנסה.

הפיכת החדרון הקטן על הגג למקום-פגישות-חטופות נראה לה כמוצא. תחילה נקטה באמצעי-היחידה: היא שכי רה את עורך-הדין משה בוכהאלטר על בסיס קבוע, תמורת 20 ל"י לחודש, כדי להגן עליה בשעת הצורך. אחרי זמן מה העלתה משכורת זו ל-30 ל"י.

עזה, עם הגשת המשפט, היה לה צורך בכל ההגנה המשפטית שילכה לקבל. אולם זו לא הועילה. עמדת המשטרה היתה חזקה מדי. אירנה פופה חויבה בדון אך זכתה לפסק-דין קל יחסית: היא עליה לחתום על ערבות עצמית בסך 200 ל"י להתנהגות טובה.

במדינה

„הוציאו מאתנו את הנגע ששמו חיים דהאן!“ תחינותיהם הועילו והוא הוחזר לתל-אביב בהנאי. תנאי, לא תנאי, לי לא אכפת, אני עובד ודין“ היתה טענתו של דהאן, שלא נכנע לאיומי שוטרים, „ויש סמל אחד שזוכר יפה מאד איך שעשיתי לו ניתוח בפרצוף...“

אולם גם זה נמאס. חיים החליט להיות „בן-אדם“, נשא אשה, (נמצאת עתה בחוש התשיעי להריונה) והחליט להתפרנס בכבוד.

עוברים ושבבים, מאחרים בנשף, ויכלו למי צוא את חיים דהאן ליד דוכן מואר בעששית גז, בקרן הרחובות יונה הנביא—אלנבי בתל אביב, כשהוא מציע לקונים מכל טוב: בשר, ששליק, קבאב, ביצים, יאף טמפו. עוזרו הנאמן, הוא יוסף (פפו), ססטר כרטיסי קולנוע בעבר, „בחור טוב“ כיום.

כל ישראל שכר הנאימה

עלייה גדולה במחירי האמנים חלה בשוק החופשי עם התקרבות תאריך הבחירות. הופעה של דינגאן ושומאכר עולה למוזמין 500 ל"י, ואילו הופעה של אילקה ואביבה או של שרונה דמארי מחירה 200 ל"י. חברות המורניות, שתחילה קבעו תעריף-בחירות מיוחד של 5 ל"י לשעה, העלו בינתיים את המחיר ל-7 ל"י.

במוצע משלוש עד חמש ל"י. הסחררה היתה לרוב יצאניות בנות 16—17, שהורים שיכורים, אמהות גרושות ושאר נסיבות איל-צון וגררון להתעסקות זו. התפאורה היחידה לרקע האפל: צריף פח ובו מטה ומזרון מפושפשים.

עד מהרה השתלט חיים על העסק נהיה הבוס, וזה לכינוי „מלך“. כולם פחדו ממנו, אולם גם זה נמאס, רציני להיות מלך בצי המסחרי (מהצבא הצליח להשתחרר באמי תלות שנות, לרבות שגעון). השגתי את שלי והייתי למלח באניה אברהם גרץ. החי לפתי מספר אגיות, בקרתי בארצות רבות, גם באמריקה. איזה יופי! נמאס לי גם פה, החלטתי לחזור למקצועי.

המלך הגוריה. אולם כאן נפסקה שר-שרת ההצלחה והחל סיוט המשטרה. זו החלה רודפת אותו עד חרמה, בתירדן דנוהו למאס סרים שונים. חיים לא נרתע, החליט לעמוד ביד חזקה מול הרודפים אותו. הרחיק לכת בית-משפט השלום שדן אותו לשתי שנות גלות בצפת.

ה„מלך“ הוגלה לצפת. כעבור שבועות ספורים, התחננו ממש כל תושבי צפת:

לפני 21 שנה, כשפסק לראשונה את עיניו בקזבלנקה, בירתה הסואנת של מרוקו, לא עלה כלל בדעתו שכעבור שנים אחדות ישא תואר מלך לראשו. הוא הסתפק בינתיים במשחקי ילדים בסימטאותיה העלובות של עיר הנמל, המפורסמת בפרוצות הרבות שבה, יותר מבשל דבר אחר.

המרירות הרבות של המרוקאים נגד צבא הכיבוש הצרפתי, נטעו בכל לב מרוקאי את הרגשת החופש, הרגשה של לית דין ולית דיין, חיים לא נבדל מכולם.

שנים עברו, חיים עלה ארצה במסגרת עליית הנוער. הוא לא שוכן ככולם במוסד של ההסתדרות הציונית: חברו הציע לו לעבור ליפו, לשטח הגדול, שמעבר לשעון על-ידי המשטרה, שם מצויה הפרנסה בשפע.

מסביר חיים: „תחילה לא רציני, פחדתי. פה בארץ, לא כמו בתוך לארץ. פה יש שוטרים, אסור לעשות מעשים כאלה!“ אולם במהרה שוכנע שבכל זאת כדאי לנסות. בו ביום שהגיע לנמל חיפה יצא ליפו.

העסקים היו פורחים. חיים, כבד גוף (100 ק"ג) גבה קומה (1.85 מ') יופה תואר, משך מספר רב של לקוחות ששילמו

(המשך עמוד 9)

גבי חושי, מעודדות לגבי העיתון שנטל על עצמו משימה כה כבדה.

המבקר אישר: האשמות 1, 2, 6, 7, 8, 9, 13.

לא טיפל: האשמות 4, 5, 10, 11, 12, 14. סיוב להביע דיעה על האשמה 3, כיוון שהנפגע הגיש לבית המשפט תביעה נגד העולם הזה.

סירוב המבקר להביע דעה על האשמה זו, נראה תמוה מאד, רצוי מאד לחוששים, נוגד מאד את נוהל משרד-המבקר.

לא פחות תמוה נראתה אי-הקירור של האשמות רבות בשחיתות אישית. שחיתות שהפכה בעריית חיפה מודד לעלייה בדרגה. אף על פי כן, היו תוצאות החקירה אוטרי-חושאיות בהחלט, הניחו מקום לספק לגבי נאמני חושי, אך לא לגבי השיטה. הר"ח אמר בגלוי כי העירייה ביצעה מעשה פלילי במהותו בהעברת כספי-ממשלה-יעירייה לי קרן ראש העיר וכי תשלומי חובה שונים לא נמסרו אף הם לקופה, אלא הועברו ל-קרן.

דרכי אדם הכל נמאס למלך

את חיים דהאן, לא מטרידות עוד כיום בעיות. את לחמו מרויח הוא ביגיע כפיו.

רק כוח יעצור כוח

ציירי קולות

בלתי שמאלי אחד וגדול מול מפא"י ועורך משתעשע ביסמא אית מצלצלות — בטל את קולך והצבע חי.

וכך אנו מגיעים לכל מיני רשימות סרק של "איש אחד". הם מופיעים כ"מצילים" ו"מגניבים". למען האמביציה האיי שית להשיג חשיבות ולהפוך לאנשים "גדולים" הם מוכנים לרכב על גבו של "האיש הקטן". את מעשה הפיצול מכסים ברמית ה"לכוד". כל שאיפתם להכנס לכנסת. מה הלאה? זה לא חשוב להם. מי ישיב לב אליהם? מי מתיחס להם באמון? מי יקשיב להם? אחד מבין 120 חברי כנסת. לפני 4 שנים היה זה רב עם כיפה על הראש. השנה — זה אחרי בלי כיפה. זהו השנוי היחיד. אחת היתה הכונה. אחת תהיה התיצאה. הם גם לא ייבחרו. הישוב בארץ אינו אוהב הליכה לבד. הם רק מבזבזים כסף, מרץ ומשלים אנשים תמימים — ולבסוף מבזבזים כל קול הדרוש כל כך — להקים חזית מול מפא"י.

— זאת שלום זיסמן, חבר הכנסת

אלפי קולות שקבלו יותר בבחירות להסתדרות. נניח שיקבלו עוד מנדט וכנסת חמשי. נניח שכונותיהם טובות ביותר. אך מה יוכלו להשיג למען בוחריהם. למען המדינה? הם טוענים בצדק שהם היו בעד חנוך ממלכתי, בעד דגל אחד והמנון אחד. אך כיצד הושג הדבר אם לא עלידי כך כי מפלגה גדולה כהציונים הכלליים עזבה את הממשלה ונוצר משבר כי מפא"י לא יכלה להמשיך בלי 23 הימים שלהם בהצבעות.

מפא"י שולטת בהסתדרות. למפא"י רוב בממשלה. מפא"י מבצעת את תכניתה ומשתלטת על המדינה עלידי תחוקה בכנסת. עלידי ציום אדמיניסטרטיביים ומה שקובע יותר: עלידי מדיניות של כל שר ושר שלהם — בשטח הנתון למרות.

יגלה הצבור בגרות מדינית וילמד לקח את כל הקופצים על עגלת הבחירות. ופעם אחת לתמיד תסתים הפרשה הגלותית של גבאים ציירי קולות למיניהם השונים.

23 רשימות הוגשו לכנסת. מי יבוא ויעיד כי 23 גישות, 23 פרוגרמות מוצעות לתקון פני המדינה.

אחת היא הברירה

מסביב לשתי בעיות יסוד מרכזיות יכול להתנהל וכוך רציני בשנת 1955. מסביב לבעיית הבטחון והכלכלה של המדינה. ולמעשה נטוש המאבק על שתי דרכים, שתי השקפות עולם — שכל אחת לפי דרכה ומהותה מציעה את פתרונותיה. זה לא התחיל היום. זה 30 שנה מתנהל מאבק בין שתי תורות חיים: ליברליזם מצד אחד וסוציאליסטי מצד שני.

מפא"י — רוצה במשטר סוציאליסטי, בסוציאליזם בימינו. הכלליים — רוצים במשטר ליברלי וכלכלה חופשית.

ועל הבוחר להכריע בין שניהם. ואנו באים ואומרים גלויות. לא טוב הוא הסוציאליזם למדינת ישראל ולעם ישראל. כל משטר סוציאליסטי מסכן את חופש הפרט, כובל את היוזמה והיצירה, הופך את האזרח לבורג במכונה ביורוקרטית; תלותה של המדינה הולכת וגוברת, בנדבות ותמיכות חוץ אשר היום קיימים ומחר יכולים להעלם.

לעומת זאת: במשטר ליברלי וכלכלה חופשית — ערובה להתפתחות ושגשוג לקראת עצמאות כלכלית, חיי חופש וקליטת עליה קונסטרוקטיבית.

על האזרח לעשות חשבון נפש כי בהכרעתו ביום הבחירות את גורל המדינה הוא קובע. את עתיד משפחתו וילדיו. רק שתי אותיות מסמנות את המאבק הנוש. הברירה היא בין שתי המפלגות הגדולות בין מפא"י והציונים הכלליים. בין א' ל-צ'. בחר ב-צ' והמשתתף לחזק את תהליך ההתגבשות של מחנה גדול, בלתי סוציאליסטי. בחר ב-א' וידעו כל הרשימות הקטנות כי העם רוצה בלכוד, כי הגיע הזמן שהסוחר ובעל המלאכה התעשיין, האכזר ואיש האינטליגנציה, הנוער והפועלים ידעו, כי לכולם גורל משותף, וגורלם זה מצווה עליהם התארגנות ככה פוליטי גדול אשר יוכל באמת להביא למפנה בחיי המדינה.

חזק את צ' — והחלשת את הא'.

א' או צ' זו הברירה. בחר בדרך הנכונה.

ה צ ב ע

מי הכריע את הכף לליברליזציה של המשק? בכח מי נמנעו העלאות המסים? כיצד בכלל אפשר להשיג משהו ממפא"י — אם לא מקימים כח מול כח? אין כאן השאלה שאינם רוצים. אינם יכולים. הפרוגרסיבים מהכרים גבוה על טוהר מידות ומוסריות — בידי מי במדינה נתון הכח לערוך מלחמה נגד השחיתות אם לא בידי שר המשפטים. מה היא עשה? הוא בודאי רצה לעשות. הוא לא יכול. ובהיותם חלשים — היו צריכים להגרר אחרי מפא"י כל השנים ולשמש להם לפה ולמשענת. תוספת של כמה רגעים

זמן לנאימהם קבלו מקופת הזמן הגדולה של מפא"י. הם יושבים בכמה ועדות עבשיות — בחסד ותורה ועל חשבונה של מפא"י.

אם ברצונך, אזרח יקר — לתת להם פרס על שלא התאחדו ופיצלו את הכח מול מפא"י. אם אתה מוכן להשלות עצמך שקולך לא יבזבז ויצור חלוש של מפא"י יעמוד מול מפא"י — הצבע פ'.

אשלייה ואכזבה

או למשל מפלגת "חרות".

גם הם תולים תקוות בנצחון, כי מנהיגם מר מנחם בגין הנו נואם חוצב להבות והמונים באים להקשיב לנאומיו. אולם נאומים לחוד והצבעה לחוד. לפני יום הבחירות — מצב אחד. לאחר הבחירות — מצב שני. מה תבא "חרות" לבוחריהם ולעם למחרת הבחירות?

להם עתה בכנסת 8 צירים. בכנסת הקודמת היו להם 14. מה השיגו או? מה השיגו בכנסת הזאת מלבד נאומים מפוצצים והפגנות סרק. מה ישיגו בכנסת הבאה אם ישמרו על 8 המנדטים ואף אם תוסיף להם עוד אחד. אשלייה.

עתה אפילו התאכזבו ממלחמה במפא"י וכל חצייהם מכחי נים נגד הציונים הכלליים. הם אנשי "חרות" וחלק מהרביזורים ניסטים לשעבר — החסידים המובהקים של "הקונצנטרציה הלאומית". בזה יחלישו את מפא"י?

השנים הארוכות של האופוזיציה הקולנית היקרה שכנעו את הצבור על העדר כל תקוה וחוסר כל סכוי להשיג קומץ של השפעה על עניני המדינה. מיסב מנהיגיהם הוציאו את המסקנות והצטרפו לכוח המרכזי הגדול, היחיד שיכול להתיצב מול מפא"י.

אם אזרח יקר — טרם הגעת למוצא היחיד של הקמת כוח

- 1) לה המונופול על יום העבודה (לשכת עבודה) ;
- 2) לה המונופול על עזרה רפואית (קופת חולים)
- 3) לה בעלות על המים במדינה (מקורות) ;
- 4) לה העושר של הקונצרנים הכלכליים (סולל-בונה, המשביר, תנובה וכל הקואופרציה העובדת) וכל הכח הנובע מבעלות זו ;
- 5) בידה מרוכזים האלמנטים היסודיים של כל שלטון המדינה.

בידה — ראשות הממשלה.

בידה — הכסף, האוצר (כספי המדינה, המענקים, המגביות)

בידה — הצבא ;

בידה — אוצרות המדינה — (שר הפתוח)

בידה — המפתח למדיניות חוץ (שר החוץ)

בידה — גם הסוכנות היהודית וכל גורמי הסיוע הבאים דרך התנועה הציונית מהעולם היהודי.

אחוז אחד של הגשמה סוציאליסטית המבוצע עלידי מפלגת פועלים המרכזת בידה כחות ענקיים אלה — שווה יותר ממאות ספרים, כרזות וסימאות סוציאליסטיות וקומוניסטיות הנכתבות בצבעים האדומים ביותר.

בחיים קובעות עובדות — ולא תיאוריות. המעשה בונה או הורס — הסיסמה מתנדפת באויר. היד — חזקה מהפה.

אם אזרח יקר — ברצונך לחזק עוד את מפא"י, ולתת לה שלטון יחיד מוחלט — הצבע א'.

יד לאגרוף

אולם אם לדעתך אין המשטר הסוציאליסטי מתאים להתפתחותה של המדינה, אם אתה רואה כי מריכוז עצום של שלטון, כסף וכח ביד אחת, הופכת היד לאגרוף ומשעבדת את האזרח, מנציחה משטר של הפליות וכפייה, מפרשת הון מהארץ, מרחיקה ירידים ומסכנת את חופש הפרט ;

אם לדעתך חיוני הוא כח שיוכל להתיצב מול מפא"י ולבלום את תאוונות ההשתלטות המוחלטת שלה — הבה נחפש מוצא. ננתח את מצב הכחות הפוליטיים הבלתי סוציאליסטיים במדינה ובכח ההגיון נעזור לך לקבל החלטה.

איש בעל ידיעה אלמנטרית בכלחי החיים לא יכחיש כי :

המפלגות הקטנות וכל מיני גבאים או "עסקנים" שרצו להבחר ויצאו ברשימות ננסיות עצמאיות — חזקו את מפא"י.

בישבם מבוססים לשולחן השלטון — הספיק למפא"י לזרוק עצם לכאן, פירור לשם, לתת הקצבה לדתיים, שליחות לתוך הארץ לפרוגרסיביים, חיוך לגבאי זה או אתר — והכל בא על מקומו בשלום.

במערכה של מלחמת בחירות, המפלגה הקטנה ביותר יכולה להוציא את הפלקט הגדול ביותר, הרמקולים מעבירים כל נאום וכל סיסמה. העתונים מפרסמים כל מודעה, וכל אחד יכול להשתעשע במלה המשכרת נצחון.

אך מה יהיה למחרת הבחירות? מה יקרה לאחר שתתכנס הכנסת השלישית לקבוע מדיניות, לחוקק חוקים, לאון תקציבים, לגבות מסים, ולהכריע בעניני חנוך, משטר חברה?

ישבו להם בין 120 חברי הכנסת באי הכוח המעטים של המפלגות הקטנות, בודד פה ובודד שם ואף לרשות הרביר לא יגיעו. אני לא מדבר כבר על כך כי לא יהיו מיוצגים בוועדות השונות של הכנסת המורכבות על יסוד הנציגות המספרית של חברי הכנסת.

כוח מול כוח

אזרח, נקח נא לדוגמא את הפרוגרסיביים. לצורך הנתוח ניתן להם את כל הרצון הטוב והסימפטיה. יש להם 4 חברי כנסת. הם עתה שכוריי נצחון בשל כמה

מצרים סאבת שוב כותב

כרים סאבת הוא כמו בובת־קלף בעל רגלי עופרת: ככל שיפול, הוא תמיד מתיישר וחוזר ועומד על רגליו.

כאשר אמר זאת עורך השבועון הקהירי אל־מוסאור, לפני שנתיים, לא האמין לו איש. אותה שעה עמד כרים סאבת, קצין העתונות של המלך לשעבר ובעל עתון יומי בזכות עצמו, על דוכן הנאמשים של בית המשפט של ההפיכה. האשמה: מעשי בוגדני נגד נגד העם, שירות האינטרסים הנפסדים של פארוק, צבירת הון שלא בדרך חוקית. פסק־הדין: 15 שנות מאסר. עם עבודת פרך.

בוה נסתיימה הקריירה הציבורית של סאבת, העתונאי הדגול ירד לטמיון השיכחה. כך, על כל פנים, חשבו אנשים רבים. סדרו של פארוק, הם לא העריכו את סאבת כראוי: פחות משנה אחרי שלבש את מדי־האסיר הכחולים וצולם למכביר כשהוא מכה על סלע בפטיש־ענק, ישב העורך המלכותי על פרטי בבית הסוהר, מרוהט במי

קרייבך עתונאי נשאר עתונאי

טב הרהיטים המודרניים. קו טלפון מיוחד קישר בין תאו לבין משרד מפקד בית־הסוהר. כרים סאבת שב והיה לאדם פעיל ומוכן לעזור — הפעם למהפכה.

השבוע יצא פרי עמלו לאור העולם: שבו־עון משוכלל, מודפס על נייר מפואר, גודש צילומים, ציורים וכתבות. שם השבועון: קול האסיר. עורכו הראשי: כרים סאבת. בגליון הראשון, הטיל העורך־האסיר פצה עתונאית לכיוון מי שהיה מעבדו. גילה סאבת: פארוק הבטיח לאנגלים חווה שיתוף־פעולה אם רק יתנו לו זכות פיקוד מעשי לשעת הצורך על דיבוביה בריטית באזור הסואני ויכירו בו כקיסר עמק הנילוס.

תלוי בכיוון הרוח. שאר מדורי העיתון היו מוקדשים למכתבי־הרטה של אסירי רים, תשבחות למשטר החדש, מאמר ארוך על חופש הביטוי שניתן לעורכי קול האסיר. על מנת שבכל זאת לא יוצר הרושם כי סאבת הפך את עורו ונהיה למשרת נרצע של אדון, חדש, כלל השבועון כתבה מור־חבת, בלוית צילומים, שדרשה באותיות שמנות: "רוצים לראות את האשה!"

כתב עתונאי־אסיר: "בני המזרח יודעים כנאשים בעלי דם חם. לכן מתחננים אנו בגיל כה צעיר ושומרים על טהרת המספחה. והנה, פתאום, מונעים מאתנו כל מגע עם נשותינו. האם זהו צדק? המשטר החדש חייב למצוא פתרון לבעיה בוערת זו..."

מתוך לכתלי הסוהר, נתקבל השבועון כרגשות מעורבים. עתונאים מקצועיים התייצבו שמרוב דאגה לרמתו המקצועית של העתון עלול מישהו לשלוח אותם לבית סוהר

כתגבורת למערכת. אך ההלצות והעקיצות העיקריות היו שמורות לסאבת עצמו. בעיקר צללו אויביו הישנים של סאבת. "עכשיו", אמרו, "רואים איזה מין נבל מקצועי היה. כשהרוח נשבה מכיוון פארוק, כתב למענו. עתה שינה את צבעו. אבל אסור להאמין לו. כי אם כזה מחוסר כל כוונה

מרוקו הספרדית ידידיו של פראנקו

בטטואן, בירת מרוקו הספרדית, יושבים ספרדים וערבים בצוותא. לוגמים קפה מהביל כאילו היו ידידים מאז ומעולם. ארבע שנים לבדו קודם לכן, חיו שני העמים כל אחד מצדו האחר של המתרס החברתי, המושלים הספרדים הדגישו בכל הזדמנות כי הם האדונים ואילו הערבים בני עם נחות. עבד אל־כאלק טורס, מנהיג התנועה הלא־מת הערבית ישב אז בגלות, כי יגלו לתבוע שיחרור ארצו מעול הגנרלי טורס פרנסיסקו פראנקו, רוזן ספרד. מצבה הרגיע של מרוקו הספרדית הוא בניגוד מפתיע למתיחות השוררת בכל שאר חלקי אפריקה הצפונית. מעבר לגבול, במרוקו הצרפתית, מתפוצצות פצצות, אנשי מחתרת ערביים הורגים חיילים צרפתיים וסוחרים פרו־צרפתיים לאור היום.

מוחמד נשאר סולטן. במרוקו הצרפתי, תיה, אסור לערבים לפרסם עתון משלהם; בטטואן, מופיע עתון ערבי בעל דעות לא־מניו־ציוניות ואילו תחנת השידור המקומית מספקת אינפורמציה אסורה לכל ערבי צפון־אפריקה.

חלקם של הפליטים הפוליטיים הבורחים משטח צרפתי טוב במושבה הספרדית. במרוקו להחזירם אל מעבר לגבול, כפי שהיה נהוג, מעניקים להם הספרדים זכות ישיבה, מאפשרים את קליטתם במקום.

הספרדים אף לא הכירו בהפיכה הצרפתית של אוגוסט 1953, כאשר הגלו את הסולטן מוחמד החמישי המליכו במקומו את גרום בן־עראפה. בטטואן, נחשב עדיין מוחמד לסולטן מארוקו, ובמסגדים מתפללים האימאמים שלולמו כאילו המשיך לשבת על כסאו ברבאת.

גם הבת יצאה לשם. גישתו העוינת של פראנקו למעמד הצרפתיים באפריקה הצפונית לא באה במקרה. עליה בנויה כל מדיניות החוץ הספרדית, המנסה לשבור את החרם הדיפלומטי שהוטל על משטרו של פראנקו מאז התבסס בשלטון ב־1939. בעיני פראנקו, נראה העולם הערבי תריו מצויין שבעזרתו יוכל לחדור לזירה הפוליטית הבינלאומית.

הוא הקים בית־חברות לסטודנטים מרו־קאים בקהיר, שלח את שר החוץ שלו, אלברטו מרטין ארטאחו, לביקור מרחבי, שיגר אחריו את בתו כרמן בלוית גנרל בן מיוזון, הגנרל הערבי היחיד בצבא הספרדי.

עבד אל־רחמן עזאם, או מזכיר הליגה הערבית, הכריז ברוב התרגשות: "ערבים וספרדים הם אחים!" ניבא אל־אהרם, העתון הערבי החשוב ביותר בעולם: "אין שום ספק שאם ספרד תתקבל לאו"ם יתחוסף לנו שם ידיו וכן ברית נאמן. היא גם תוכל לסמוך על קולות שש מדינות ערב."

בכל זאת, נמנע מפרנקו מלעשות את העצד הסופי: לפנות את מרוקו הספרדית ל־הכריז עליה כמדינה עצמאית. כי כל עוד ישבו שם חיילים, יוכל לדרוש ויתורים נוספים הן מן הערבים, הן מן המערב, הרואה באפריקה הצפונית בסיס חשוב נגד ברית המועצות.

בינתיים, החל במערכה להוכיח כי הוא ידידם של הנדקאים וכי דיקטטור יכול להיות אדם נאור יותר ומתקדם יותר מאשר מדינה הדוגלת בסיסמה: "חופש, שוויון, אחחה!"

מחרוזת

רוח הזמנים

מתמודד אל־חסיט, פלאח מצרי שאשתו ברת לבית הוריה וחזרה רק תחת אויבים, התייצב בתחנת המטרה, הודיע כי כרת את ראש אשתו, חנק את שני בניהם. הסיבה: היא התעקשה בדעתה כי מאז פרוץ ההפיכה הצבאית שווה מעמדה של אשה לזה של בעלה. הסביר מחמוד: "זה לא כתוב כך בקוראן ואפילו הנביא מוחמד היה עושה מה שאני עשיתי."

רותי: היפה, מצטערת, אינני מוסר לפרסום ועיוור מאויים נודסטיים. נסי כתובת אחרת. היא ידעה מה רצונה

926/659) היא נעדה בת 17 (נחצי), הלי אכזבת תמידת ביים תיכונית, היודעת מה שהיא רוצה. והוא: חדר להתכתבות והדר לפת דעות חופשיות על נושאים שונים שיהיה: (א) היל או קבוצניק אך לא קור צני בדעותיו. (ב) טיפוס שמח ואוהב חיים. (ג) אופטימיסט (היא שונאת רואי־חשדנות) (ד) חביב על ההכרה (ה) נחמד (ו) בוגר בימי תיכון (ז) איננו רודף שמלות.

המחירות שלי נוסף עוד חורו חרוזים אחר. אני מפרסמת את יצירותי כלשונה, אך רוק כתי להקנות לו את ההנאה לראותה מודר פתח, ואם יבוא עזר מישהו ויאמר לי שאני רעה...

...ואת, לו רצית בכתיב להביע כך תסם את אשר הלב יביע. ספרות, אמנות והדיון מציע המור והכרה הטובים כפתיחה. מכתב לו הידע, וברותי האיצי גילו הוא כיא — מנורו ת"א. עיסוקי אומנות — תיתכן היכרות ולכן, כאם רצונך, איננה שלחי. מספרו הוא 926/660. זה כינוי כמובן.

דת ומינות 926/661) אחת בלונדון, השנייה ערמונית; פרט לכך שות כל שאר תכונותיהן. — אומרות שהיו נערות שנילו כערך 16. הן רוצות להתכתב מתוך קבונות עם שני נערים בני 17-18 שנבדקו 180 ס"מ בערך. שאחד מהם יהיה בלונדי. הן דורשות מהם חוש הומור מפותח וכמובן, אם יש להם דם שישלחו תמונות.

מיוזון יקרי ישראלית 926/662) שהוא יליד נרמניה בן 26. כותב לו, להחליט לשקת את הטיפוס ולפנות למדורו, לשם ההכתבות עם נערה ישראלית

טיפוסית שתהיה. פרט לכך המורה עדינה, רצינית, אוהבת היום יופי וצילום, אשר לו, הוא 10 שנים בארץ. בעל עבר של נושרות, קיבוץ הנגה, צה"ל בתוספת פציעה קרבת לא רצינית. כל אלה חישלולו ועשאוהו, אומר הוא, למוזון וקיישראל מובהק. הוא מתעניין בכל בעיה אנושית חברתית, שונא סנכיון, התנדרות ופיתוי מילולי, ועוסק בצילום מושלם

צבירת עם קוצים היא בת 20 (926/663), נחמדה למדו, צבירת עם קוצים, זה כל מה שהיא מוכנה לספר על עצמה. יותר מכך, מוכנה היא ללנות בכתיב לבחור בניל 23-28, אם לא יפה — או לפחות נחמד. שיהיה פשוט, רגיל בהחלט וכמובן, תל־אביב.

ציון הוא מעיד על עצמו שהינו צדור של תכונות טובות ורעות (926/664) וכנראה שהמעלות מרובות על החסרונות, ואם לא, הריהו משתלל לשפרן. השכלתו היא מקצועית, תיכונית. היה רוצה להתכתב עם נעורה חיי פיות בניל 21-18, נושא ההתכתבות, מאי מאי הוא, יתפתחו עם הזמן.

נבזה נאה וירושלמי נערה בת 17-16 דתית ולא חברת תנועתנו, תמצא הרים בעטו של עול ימים בן 18. (926/665) ירושלמי, נבזה ונאה. הם יחליטו כבר ביניהם על מה לכתוב.

אני נבוכה מעט בהצגת המכתב הבא, הוא נראה כמעט כבקשת שידוך, אולם יחד עם זאת מורה על בעייה כאובה מאד בארץ־חורס־בחורות־בקיבוצים. אולי מו"טב יהיה אם אדפיסנו כלשונו. מספר הכותב הוא (926/666).

הני פונה אליך בבקשה לקשר אותי עם בחורה שמוכנה לקשור את עצמה אתי. אני רוצה לצאת לקיבוץ. נילי היא 21. יליד הונגריה. חניך עליית הנוער. נובה 165. חילף משוחרר. אני משתוקק להכיר בחורה. אני בעצם זקוק לה. היא צריכה להיות בת 18-20. משכילה נחמדת ושואגה להיות כפי כוין. ולאחר זמן מה להתחתן, כמובן ובכן רותי, אני שואלך, האם אני יכול לקוות שתעזרי לי ז את תמונתי אשלח לבחורה אשר תתכן אתי.

עז כל הפונים ואני בכך עניין שהיא, לצרף המש מאות פרוטה בכולים.

סו איגרות של מפעל הפיס תשבץ 926

A 10x10 crossword puzzle grid with numbers in the starting cells. The grid is partially filled with numbers, indicating the start of words in both directions.

מאונך: 1. בק שח סליחה; 6. לר חם הנוטש את ה קרב; 9. מוצר שי חק עיקרי של תנור בה; 10. "לא רק נאה... אלא גם נאה מקיים"; 12. מש"הו בממלכת דני מרק; 14. ככי תניכי; 15. זוג או...; 17. פקודה בת"ס; 18. גיבורת רימסקי קורסקוף; 20. עמוס בן גוריון לבי גי; 21. מוטב, באנגלית; 22. אחד הנהרות היוצאים מן העדן; 23. מלכה נשא לאחרונה את אשתו השנייה; 25. אותו ורוכבו טיבעו בים; 27. פרי; 29. מיכל עור; 31. "כי הדם הוא ה..."; 33. לוגמים אותו, בעזרת כף; 35. גי בורת שבועות; 38. משקה חריף; 40. צבע פאר; 41. ראה למעך לה; 42. כלי בשחמט; 44. הונאה; 46. אבי האדם, לפי דרחין; 47. חאדי; 49. קריקטוריסטן ישראלי; 50. מלכה תנכ"ית; 51. מיוזני; 53. בן זוגו של עינס; 54. ראש ספינים; 55. ברכת שמייה.

מאונך: 1. מלך עברי, למחצה; 2. נביא מאלקוש; 3. סמל הנוצרי; 4. מרכז; 5. בלש ארצישראלי; 6. בן יהודה; 7. גץ; 8. האיש בחדשות; 11. שובת הרעב המתמיד ביותר בארץ; 13. מתישב צרפתי בצפון אפריקה; 14. הוא איננו מעיד על עיסתו; 16. ח"כ פלדמן; 18. גם לידי הנאמנות אפשר לתת את ההגה; 19. הוא שקט, וברוטיה; 24. "עליל... ענו לה"; 26. אחד מתקיידי פרנגול; 28. ארץ העושר התנכ"ית; 30. קיבוץ בנגב על שם משפחת הוו; 32. שותפים; 34. היא מופיעה בענן; 36. שכונה ירושלמית; 37. אחד מעממי נענן; 39. שש ערבי פרטי; 43. אוני; 45. בעל תפקיד דתי־לאומי; 46. ירק; 48. מקום; 50. "מספיק... בשלטון מפא"י"; 52. "אם אין אני... מי לי?"; 53. "אני ישנה ולבי...".

עשר איגרות של מפעל הפיס דפותרו תשבץ "העולם הזה" 923 בלה אש, תל־אביב, השרון 6, משרד "מרצפיה", מרכזי ברג, קיבוץ מוזן, דואר נע הנוג; ב. וגשול, ירושלים, ה מלך גורגי 27; שמואל יעקבי, טבעון; הרקפות 18 א'; ראובן כנזשטיין, תל־אביב, דוב הוו 17; אבשלום מור, פדרס חנה, רחוב ראשונים; יוסף מזרחי, תל־אביב, שכונת תקווה, רחוב י"ז 49; אסתר נתן, בנימינה, בית סירסקי; חיים רוננבאום, צה"ל, ה. צ. 2412; חרדה שפי רא, כפר מ"ל, דואר רמתיים.

ספרים

מקור

היוצר ביד החומר

כל מי שיקרא את עשרת העמודים הראי שונים של הרומאן החדש שהוציא רבי הומריסט אפרים קישון יראה בו סאטירה מוחצת על בני גי. ופרישתו לשדה-בוקר, כפר הלובש בספר את צורתה של עיך-כמוניב. מי שימשיך לקרוא (וקשה להפסיק בנקודה זאת) יהיה בטוח פחות במסכתו, יסכים עם הערת המחבר כי אמיץ דולניקר, המנהיג הפוליטי גיבור-הספר, הוא טיפוס שאינו קיים בימינו, מכיוון שדמותו מגלמת בתוכה תכונות של אנשים רבים. אמיץ דולניקר, ליד מורחא-אירופה שהיה חבר בשעתו במשהו הלימה לגודל-העבודה, הובלה העירה אימתה בשנות העשרים כדי לתפוס את מקומו של מגיה שבוועד-המפלגה שחלה במפתיע. מכאן היתה הדרך לקריירה פוליטית סלולה. הוא נאם במאות וועידות, וניהל עשרות מפעלים ומוסדות.

פערה בככר-לחם. לאחר שורה של התקפות-לב החליט דולניקר לפרוש מן החיים המדיניים למנוחה שלמה בכפר נידח. עלילת הספר מתחילה כאן: הוא החליט להתישב בכפר הגלילי שתושביו מנותקים כליל מחיי ישראל הסוערים, מגדלים באר-מותיהם את הכמונים המתבלים את הלחם. עד מהרה הוא קץ בחיי השלוה של הכפר שאפילו מועצה מקומית ראוייה לשמה, על תכניה הפעוטים, אין בו. הוא מקדיש את מירצו הידוע-לשבח להקמת מוסדות פוליטיים בכפר, גורם בדרך זאת לשיגשוג תעמולה קולנית-מגוחכת, יצרי התנשאות, קנאה ושנאה ובהמשך הזמן גם שחיתות קרתנית. הסוף קודר ביותר: הכפר מושמד בשיטפון לאחר שמנהיגיו המתברברים הזניחו את הבעיות הבוררות ביותר.

חבל ארוך מדי. הספר, המשובץ פה ושם בריחות קישוניות טיפוסיות (הוא לקח חבל ארוך בביצוע התוכנית), משיאיר את הקורא מאוכזב במקצת. נדמה, כי היוצר נשבה ביד החומר העצים המחכה בישראל לגואלו הסאטירי, לא ידע את סוד הצימצום בשטח והחזירה לעומק. מעשי המנהיג דולניקר, המרבה להשתמש במלים לועזיות משובשות מבלי להבין כראוי את פירושו, נראים לעתים קרובות מדי כשגעון — אך לא כשגעון יש בו שיטה. (עי' כמונים; אפרים קישון; כרמי את נאור; 282 עמודים).

תיאטרון

הקאמרי

גשמי קיץ

אין לדעת מה הדאיג יותר את בני משפחת קארי, שישבה בחתה מערב-אמריקאית טיפוסית: הבצורת, שאיימה על שלום עדרי הבקר, או חוסר-כישורונת של ליוני (בתיה לאנצט) למצוא לעצמה בעל, שאיים להפכה לבתולה זקנה. על כל פנים, שהי הבעיות נפתרות עם היפעתו של מוריד הגשם ביל סטארבק (יצחק שילה). בניגוד לבני משפחת קארי, העומדים על הקרקע בשתי רגליהם, הרי סטארבק הוא עוף-פורח, רמאי מקצועי המבוקש על-ידי המשטרה בגלל הוצאת כסף בטענת-שווא במקומות רבים. אולם למרות זאת — ואולי בגלל זאת — הוא גם בעל נשמה של משרור רומאנטי, מסוגל לפתור בעיות שהשכל נכשל בפתרון. מסקנת המי חבר: אסור להניח הכל בחיים לשיפוט השכל המפוכח וחסר-הדמיון, איתו מייצג במחזה באורח בלתי-משכנע עמנואל בן עמוס, בתפקיד האח נוח.

בינתיים, כל עוד לא ירד הגשם וכל עוד לא התחננה ליוני, יכול הצופה ליהנות ממשחק הנעים של בתיה לאנצט, ממשחקו המי חושב והעמוק של משה חורגל, כאב המשחק המניח לרוח-השטות לגרוף אותו אחריה, ובעיקר מהצחוק שמעוררו העיקרי הוא יוסף («בומבא») צור, אשר מצא בגימם קארי, האח התמים והילדותי במשפחה, את תפקידו האמיתי הראשון. לבניו, משחק הורדת הגשם בו חייב הוא להכות בתוף גדול «בכל פעם שירגיש כי הוא רוצה לעשות זאת», הוא יותר ממשחק. התוף משרר אותו מהאפס רופסות המעיקה של נוח, האוסר עליו בין השאר לחזר אחרי בהירת ליבו. בסך הכל, מחזה קיצי אופייני שקהל קיצי אופייני ימצא בו עניין קיצי אופייני.

עצור

תנועה מסוכנת זו!

לינדול

תוצרת של

משמיד מקקים, פשפשים ונמלים

הזהרו מזיופים וחי'קויים

הבחירות באופקה...

והצביר ורוך לקראת הבאות אשר יקבעי את עמית המדינה. אך זכור את עתידך שידך — רק אתה קובע

הזדמנויות במסחר	הזדמנויות במהנדסות	השכלה כללית
מדין מקצועי	מדין מקצועי	מדין מקצועי

3 אפשרויות ח'י'נס!

אשר יורו לך את הדרך הנוחה והיעילה בה הלך לקראת שפור מצבך והבטחת עתידך, באמצעות שיטת למוד-בית המיוחדת שלנו, המבוססת על המתכונת של מרכזנו בלונדון. שמנו הוא הערובה לרמת השירותים המוגשים על ידינו. באמצעותנו הוכשרו אלפי אנשים לעמדות מכובדות! הפקד גם אתה את הכשרתך המקצועית והתיכונת בידינו וזכה בשרותיו הנאמנים של

המכון העברי להוראה והשכלה

בירושלים ת.ד. 1259, רח' בני-הודיה 2
תל-אביב: שד' רוטשילד 15, חיפה: רח' הבנקים 5,
נתניה: רח' הרצל 19
נצרת, רח' כאנג 28
בפיקוחו ומיטודו של

המכון העברי

כתובתי.....
מעונין בקורס.....
שמי.....

ע.ז. 71

גם לי
גם לו...

סוליס

כל בקבוק מכיל 330 מ"ק

ויטמין B-1

המרווה ולא משמין

הקץ לבדידות

קרב את יום נשואיך והכר את בן-בת זוגך על-ידי קורס-פונדציה. פרוספקט מלא ישלח לך תמורת 150 פרטה. פנה עוד היום אל: ז'הורית ת.ד. 4508 — תל-אביב.

אל תפקיר את רכושך! לטיפול השער בקיץ השתמש לחפירת הראש רק בנקת לנדון שמפני השמפו העשיר בדנודין המונע התהוות קשקשים. ל-10 השני בשפופרות של 10 הפיפות. נפה עוד היום את נקה לנדון שמפו. ערוכתנו: במקרה של אי-שביעות רצון תוחזר ה-תמורה. המפיצים היחידים-חברת נ.ו.ר.י.ת. בע"מ.

חופיע:

המשפט הגדול

פרשת קסטנר

מאת עמנואל פרת

כדורגל

שובו של יוסלה

בין שאר עיסוקיו בחיים, עוסק יוסף (יוסלה) מירמוביץ (30) גם בכדורגל. בינו לבין אגודתו התל-אביבית מכבי לא היה מעולם סכסוך כלשהו. כדורגלן זה נודע כסמל לאישיות טובה ונוחה. אולם, נראה שצפוי משבר ביחסים שבינו לבין אגודתו. ומעשה שהיה כך היה.

אשתדקד נסעה נבחרת הכדורגל של מכבי ישראל ללונדון. מירמוביץ ביקש אישור להתקבל לקורס מאמני כדורגל. האשור ניתן. שחקן אחר של מכבי, יוסף ("יוסקה") גולדשטיין, ביקש אף הוא אישור שהייה לשבועיים ימים, לרגל עסק מסחרי כל שהוא. האשור ניתן.

חתול שחור. מירמוביץ סיים שני קורסי. האחד למאמנים, השני למאמני בחריספר. בינתיים החלה קבוצת מכבי ת"א, במסע הפסדים בליגה הישראלית. שלחה מברקים לשניים לחזור ארצה ע"מ לחוקה ולא נענתה. מירמוביץ החליט כי יש לעשות גם לי תועלתו הפרטית, וכש לו נסיון במקצועו (חרט), ביקר בבתי מלאכה גדולים בערי הים תעשייה באנגליה.

את זמנו הפנוי, חילק בין משחק כדורגל (בקבוצה היהודית "וינגייט"), לבין בילוי בחברתו של עמוס (הסכין המשוטט) קינן. לפני שלושה שבועות, החליט לחזור ארצה. בדרכו מלונדון, התעכב בפאריס, לשבוע ספורים בעיר האורות. בלחיתה של היה (גב' עה 24) הררית. צפירות ארוכות של "נגבה" נמל חיפה, בישרו את שובו בשבוע שעבר.

מלא רוגו על הנהלת אגודתו העיר: "באם המברקים מכוונים לגולדשטיין, לא היו צריכים להטריד אותי, שהרי אני קיבלתי אישור להישאר וגולדשטיין לא". חובבי הכדורגל מלאי צפייה: היופיע מירמוביץ בהרכב קבוצתו לאחר סיום הפגרה?

שחקן הגורל

שניים מתוך 2000 הצופים במגרש הכדורגל היפואי הוועקו לאחר 45 דקות למשחק, לחדר ההלבשה. היו אלה שני שחקני בית"ר ירושלים, שמאמנם אריה ("לוגיה") דבורין, פקד עליהם להחליף את תלבושת השבת שלהם בהלבשת ספורט.

הסיבה: בית"ר ירושלים הוביל במשחקו עם בית"ר ת"א ביתרון 2:1, נוכחותם של השניים במחצית השנייה של המשחק עשויה הייתה להבטיח נצחון ירושלמי.

לעג הגורל: הבית"רים מת"א ניצחו במשחק זה 3:5. היה זה במשחק גביע לזכרו של סגן-משנה דב גינזבורג ז"ל, איש אלטליונה שנפל חלל בהצילו חיי טירוניו, שעה שרימון התפוצץ על גופו. 22 הבית"רים שבמגרש, ידעו לכבד זכרו במשחק הוגן ונאה.

כדורסל

יבוא השלישי

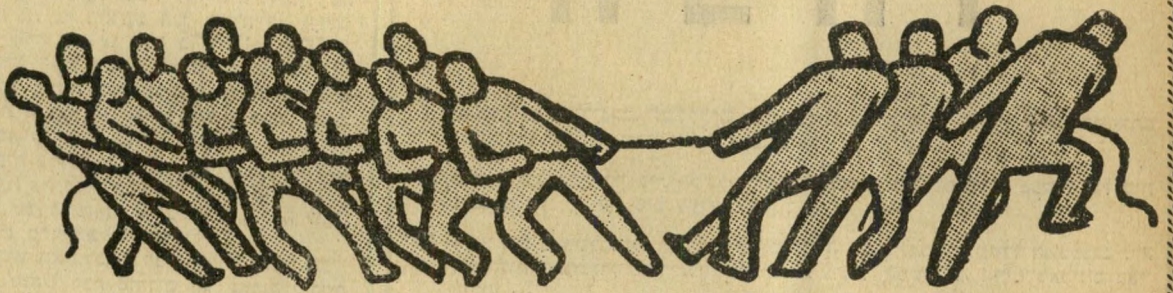
יהושע רוזין ויעקב שאלתיאל, שניהם מאמני כדורסל. אך בעוד שהראשון שוקד ומספח שחקנים, מאירה ההצלחה פניה דוקא לשני, המנסים לקאדר, מסתפק באימונים רצופים משך שלושה חודשים וכרטיס הטייס או ההפלגה בכיסו.

התחרויות הבינלאומיות האחרונות, לרבות אליפות אירופה במוסקבה (1953) ואליפות העולם בריו-דה-ז'נירו (1954), נפלו בחלקו של שאלתיאל, בעוד שמשחקי המכביה (1953) ואליפות הסטודנטים בבודפשט (1954) נפלו בחלקו של רוזין.

סכסוכים על גבי סכסוכים נתגלעו בין השניים שהיו בעבר שחקני מכבי ת"א ומ-1949 פרשו מפעולה ספורטיבית. האחד, רוזין, נודע סף למקצועו כמורה להתעמלות בביה"ס היחידי "גאולה" בת"א, מאמן בשעות הערב את קבוצותיו השונות במכבי ת"א. השני, שאלתיאל, נפנה כולו לבורסת היהלומים (אחות בית) אינו מאמן קבוצת כדורסל כלשהי.

בשבוע שעבר, נראה כי הועד האמריקני למען הספורט בישראל ישים קץ ליצרי הדיכוי של השניים, ישגר לישראל בראשית נובמבר את אחד מטובי המאמנים בארה"ב, ג'ס ("מר כדורסל") הולמן, שמתפקידו יהיה לאמן את נבחרת ישראל לקראת השתתפותה במשחקי האולימפיאדה במלבורן, אוסטרליה, 1956.

4 כנע 3 12

- * לפקודי הממשלה לא היה לשלם משכורת בזמן.
- * הארץ היתה כתנאי מחסור חמור וערב התמוטטות כלכלית.
- * מסכיב שררה אינפלציה דוהרת ואוירת יאוש.

במצב זה נכנסו הציונים הכלליים לממשלה לפני 30 חודש. הם היו מיעוט - 4 מתוך 16 שרים בממשלה - ועל אף זאת הגיעו תוך מאבק מר ועקשני להשגים אלה:

1. ייצוב המטבע
2. ייצוב המחירים
3. בטול הפיקוח והחזרת חופש ההתחרות
4. חסול השוק השחור
5. שפע במזון ושאר מצרכים
6. הגברת הייצור והגדלת היצוא
7. שפור המאזן המסחרי
8. החזרת האמון בכלכלתנו
9. בלימת מכבש המסים
10. חנוך ממלכתי - דגל והמנון אחד

הוחזר כבוד האדם בארץ ועלתה קרן המדינה בעולם

כל זה הושג על-ידו מעטים נגד רבים. ביתר כוח אפשר היה להשיג יותר. בדרך להגביר כוחנו והמשך המאבק.

רק כוח יעצור כוח

אל תבזבז קולך לגוררים

הצבע

המכשיר החדש

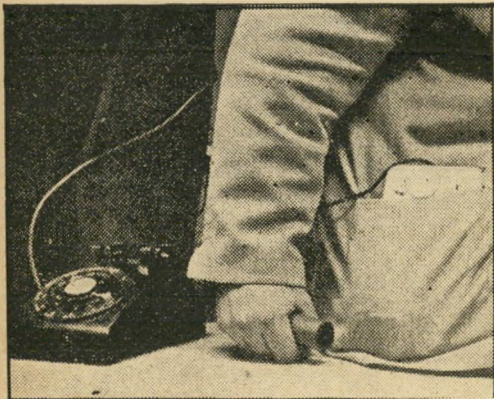
קליטתו היתה מופרעת רק באותו זמן שהמנהל היה מפעיל את הרדיו או אחד המכשירים האחרים. אולם למזלי היו שעות בהן היה לבו של המנהל נתון לפעילויות אחרות. תוך שבועיים השגתי שלוש הקלטות מוצלחות המכילות הוכחה בגינה ואף למעלה מזה.

הבעל היה מגלה באוני אהובתו דברים שהסתרים מידעת אשתו. "קחי את הציק הזה", אמר פעם למרי אלן, "הוא משוך על חשבון בנק בקליפורניה ואשתי אף אינה חולמת שיש לי חשבון באותו בנק."

לא זו בלבד שהאשה זכתה בנט אלא שבהסדר מהיר מחוץ לבית המשפט נאלץ הבעל עצמו לשלם את הוצאות.

ידידיו של היטלר מתאספים

דוגמה אחרת היתה מקרה בעל אופי פוליטי. נשכרתי על מנת להשיג ידיעות על אודות קבוצה ניו-יורקית, בשם ארגון התחיה הלאומית, שנקבעה עלידי הועדה לפעולות אנטי-אמריקאיות כארגון משיסטי. אדם שהוחרר לקבוצה זו הביא לקביעת אסיפה חשובה של הארגון בדירתו הפרטית.

הצנת מחזיק בידו סדי-קריטה, מתקרב למכשיר הטלפון. השיחה מועברת בצורה זו למקלט, החבוי בכיסו.

הוא הביא אותי לדירתו ביום הפגישה ובמשך רגעים ספורים התקנתי בשפופרת הטלפון שבחדר מיקרופון רגיש שהעביר כל מלה שנאמרה בחדר. בהשתמש ביקוי טלפון רורביים העברתי קול למכונת הקלטה בצורת מזוודה, שהחבא תיה תחת מיטתו של בעל הדירה, בין חצי תריסר מזוודות אחרות.

הפגישה נערכה בהתאם לתוכנית ואנו קלטנו קטעים מהדימוס. אחד הדוברים אמר, בין השאר, על אדולף היטלר שהיה איש גדול. "היטלר נכשל בגלל טעות", אמר הדובר, "הטעות עלינו להימנע מאותה טעות שהיא התרכזות במטרות רבות מדי בעת ובעונה אחת." בהמשך דיגוי הערב קלטנו פרטים על תכניות ארגון זה ועל המממנים והעומדים מאחוריה. כתוצאה מהקלטותי, הוכן דו"ח מקיף לועדת הסינאט.

בכל פעולותי אלה פעלתי במכשירי, בהתאם לחוק ובשרור תו. עתה, שערו נא בנפשכם שמכשירים אלו משמשים למטרות אחרות. חקירות הקונגרס העלו כי המושל של רוד-איילנד, ויליאם ה. ונדרבילט, נזון בהאזנה חשאית מן הנעשה והגש מע בקרב מתחריו הדמוקרטים והרפובליקאים. כן האזין הסנטור של מדינת פנסילבניה לשיחותיו של מי שהיה ראש עיריית פילדלפיה ס. דיוויס וילסון ועוד מקרים רבים כיוצא באלה.

למי מותר להאזין

12 יצרנים מייצרים מכשירי האזנה אלקטרוניים, רובם מיועדים לטכנויות המופקדות על שמירת החוק, אולם ישנם מכשירים רבים שהרכבתי כמו ידע, במגמה להאזין לטלפונים יש בידי מפקשי המאפשר מציאת זוג קוים בתוך גיונגל של קוים, גם כשאין הם מסומנים במספרים או בסמני היכר אחרים.

למכשיר 36 מנורות זעירות. מכל מנורת מוליך זוג חוטים שעל קצותם מורכבים מהדקים שאני מתברם ל 36 קצוות חוטים בתיבת חוטי הטלפון המצויה בכל בית. כשאני מחיג את המספר המבוקש — נדלקת מנורת ניאון אחת אחרת זו מתגלה זוג החוטים. אני עוקב אחרי חוטים אלה עד לגשר הטלפונים הקרוב ומרכיב את מכשירי האזנה שלי בקירוב מקום.

במקום האזנה זה אני משתמש במכשירי הקלטה מיוחדים שאני מציא ובוניה בעצמי. המקלטים שאני מייצר פועלים 13 שעות רצופות מבלי שיהא צורך להחליף את סוללותיהן. ישנה אפשרות נוספת והיא — הרכבת מכשיר מיוחד הרושם את מספרי הטלפונים שאליהם מחיג הקרוב. אמצאה אחרת היא מכשיר אוטומטי המפעיל את המקלט אך ורק ברגע הרמת שפופרת הטלפון.

כל זה מוכיח רק דבר אחד — חופש הפרט נמצא כעת בסכנה החמורה ביותר שנודעה מאז בריאת העולם. דרושים רק אמצעים כספיים וארגוניים כדי לפלוש למינות הפרטיות והסודיות ביותר של חיי אורח המדינה המודרנית.

ישנם אנשי מנגנון העוסקים כי מותר למדינה להשתמש במכשירים אלה ילבטל את חופש הפרט, אם בזה תלוי בטחינה של המדינה. זוהי דעה משונה ומסוכנת ביותר. כי ברגע שנותנים מכשירים אדירים כאלה בידיהם של פקידים, אין לדעת לאיזה מטרה ישתמש בהם המנגנון. מכל מקום, יהיו הנימוקים אשר יהיו, חייבת מדינה דמוקרטית לאסור לחלוטין האזנה חשאית על אזרחיה ובילול אחרי מעשיהם — כי זהו הצעד הראשון לקראת מדינה דיקטטורית.

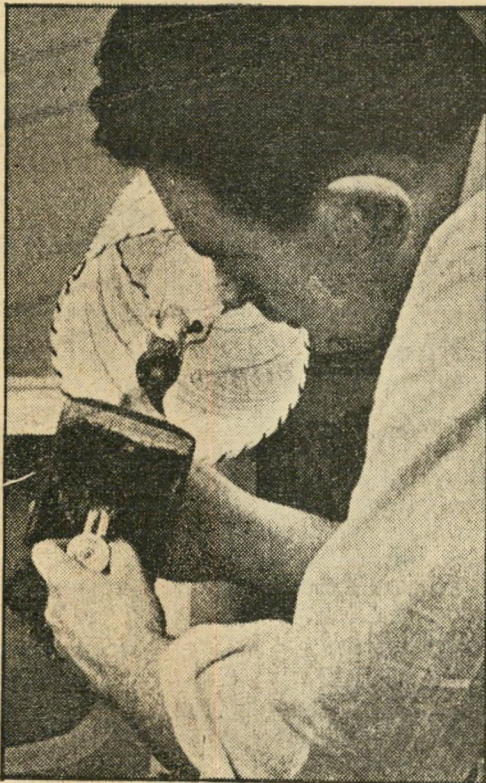
לפני שבועיים הביא העולם הזה - לקוראיו פרטים מאדפים על פרשת האזנה החשאית של מנגנון החושי.

מסתבר שלא בישראל בלבד הפכה האזנה החשאית למנהלית. בארצות הברית של אמריקה ניטש לאחרונה ויכוח חריף בעקבות הגילויים המרעישים על פרישת הגנאה של האזנה זמן תחומי החיים, לרבות חיי הפרט האישיים ביותר.

הרים לויכוח זה, על הרוממות שפורסמו בעקבותיו, רואים איר בגיוון של השבועון המצוייר "קוויירס", כפי שנירשמו מפי אחר מגדולי מומחי הציתות, ברנרד ספינר, וזכנסו, בכתבה שלהלן.

היה חיבור קו האזנה אל קו הטלפון של המשפחה. דבר זה היה קל; המנהל ואשתו גרו בבית גדול בפרבר יזר. העמדת פנים כטכנאי טלפון, פשתי את אחד החוטים היוצאים מבינתם וראיתי את מספרי זוג החוטים המוליכים אל מכשיר הטלפון שלהם. עקבתי אחרי החוטים עד שהגעתי לתא הסתעפות במרחק שלושה מיל מבינתם. חיברתי לחוטים זוג חוטים נוסף משלי והעברתי אותו אל חדר ששכרתי בקרבת מקום. שם יכולתי לשבת בנחת ולהקליט כל שיחה על קו הטלפון של המנהל.

כבר בלילה הראשון התבהרו העניינים. המנהל טלפן לאשה צעירה שקרא לה מרי אלן וקבע איתה פגישה בערב יום המחרת במשרדו. אשת המנהל סיפרה לי שלעתיים קרובות

ספינר מכוני מכשיר האזנה אל תוך בסיס של מנורת שולחן רגילה כל מלה שתאמר בחדר זה, תוקלט.

היה בעלה מתעכב במשרדו עד עשר או אחת-עשרה בלילה. בדקתי את משרדו. זה היה מבצר ממש, מוגן בפעמוני אועקה פיזיים ושלוש דלתות עץ אלון כבדות שהיו נעולות ותחומות בלילה. כמו כן, לדברי אשתו, הוציא המנהל אלפי דולארים כדי להתקין את חדרו ולעשותו מוגן בפני מיקרו-פונים. הוא טען שהוא נשמר בכך מפני חברות מתחרות הזוממות להאזין לטוודותי המסתריים.

הסוס הטרואני

החלטתי להשתמש בשיטת הסוס הטרואני. אמרתי לאשה לקנות כמתנה למשרדו של בעלה מכשיר משולב בו מותקנים רדיו, טלביזיה, מפיפון ובר למשקאות. רהיט נאה זה עלה 650 דולאר, אך הפקתי ממנו תועלת רבה.

בין מכשירי היה מצוי משדר קטן, שגודלו לא עלה בהרבה על קופסת גפרורים קטנה. משדר זה מעביר באמצעות קוים חשמליים, התסנתני אותי בתוך המקול של הרדיו. ברגע בו חיבר המנהל את תקע המתנה הנאה בשקע החשמלי יכולתי להאזין לכל מלה שנאמרה עלידי האנשים היושבים במשרד.

קצועי הוא האזנה החשאית. זוהי אמנות שהתפתחה בעשר השנים האחרונות במידה כזו שאין כמעט אדם המוכרח מפני האזנים הנכבדות של יצור כמוני.

לאחר התקדמות עצומה זו יכול אני לקבוע שכל מומחה, המצייד באמצעים הכספיים המתאימים, יוכל לעקוב בהאזנה חשאית אחרי כל המתרחש במחלקות הסודיות ביותר של הבית הלבן, למרות כל אמצעי-הזהירות המורכבים הנקוטים בו. ברור, אפוא, שעיקב-אזון אחרי ציר הקונגרס הוא מן הדברים הקלים, כפי שהוכחתי זה מסרוב בפני וועדת קונגרס מיוחדת שהורכבה כדי לדון בכעית האזנה החשאית.

כיצד נעשה הדבר?

על המאזין לשבת בחדר ההמתנה של קרבנו, כשבכיסו נתון סליל-קליטה זעיר. סליל זה מעביר את קליטותיו לאזניה קטנה הקבועה באפרכסת המאזין ונראית כמכשיר עזר של לקווי-שמיעה. ממכשיר זה משתרבב חוט דק לכיס בו מצוי הסליל. הצתת מתקרב לאחד ממכשירי הטלפון בחדר, מאזין אל כל השיחות המתנהלות ברשת הטלפונים של המשרד.

אז ברצוני של המאזין גם להקליט את השיחה, יכול הוא לעשות זאת בעזרת מכשיר הקלטה מיניאטורי המוצנע בנרתיק הבויה תחת בתי-שחיו. אם המצוות מגלה חשך כלשהו ויוצא לתא טלפונים אבצרי, כל מה שהצתת צריך לעשות הוא לעקוב אחרי האש, להתקרב לקו הטלפון הציבורי. במקרה כזה, עליו רק להשתמש בסליל-קליטה חזק יותר.

בשיטות אלה ועוד רבות אחרות, הגעתי להשיגים מפליאים. יש בידי הקלטות ובהן הודעות של חברת טלפונים המוסרת ללקוחותיה כי בדקה את חששותיהם בדבר האזנה לשיחותיהם ומצאה כי אין שום האזנה חשאית!

ארץ של חלום-בלהות

מכשירי האזנה אלה פותחים פתח רחב לפעולות בלתי חוקיות, לחבלה ולשימוש לרעה בשטחים שונים — שלא לדבר על הצד הפוליטי של כל הענין. בשנים האחרונות נתפשו כמה חברות, ובהן עמותות ביותר, שעסקו בפעילויות פושעות בנויות על האזנה בלתי-חוקיות. כנופיה אחת גיהלה פעולות האזנה במשך שנה וחצי, עד שהצלחה המשטרה לחסלה.

פרסמתי כמה מקרים מתוך הארכיון שלי כדי להוכיח כיצד עשויים אישיר-מנגנון תאביר-טלפון להפוך את הארץ הזאת לחלום-בלהות של מדינת-משטרה, בדומה לזו שציייר ג'ורג' ארוול, מחבר הספר 1984. מקרים אלה מוכיחים מה קלה הדרך בה ניתן להאזין לזכרי כל אדם, מבלי שידע על כך.

אשה חשדה בכעלה

בשעת, נקראתי למדינת אלאבמה לחסור מקום שבו היה מערב מנהל חברה למוצרי מתכת. אשת המנהל חשדה בו בבגידה, אולם לא היה בידיה כדי להוכיח זאת. צעדי הראשון

מספיק להכניס מכשיר פנימי זה לתוך כל מקלט רדיו כדי להפכו למכשיר האזנה יעיל ובטוח.

ספר אסבתא! בעריבת איני גילי

לימודים בבית-הספר הם מן הדברים היחידים שאדם מוכן לשלם בעדם, אך לא לקבל אותם.

★ ★ ★

ירח הרבש הגיע לקיצו שעה שהוא מסלפן הביתה שיאחר לארוחת-הערב — והיא כבר השאירה בינתיים פיתהקה שהארוחה מונחת במקור

★ ★ ★

אשה טובה היא זאת היוזעת מתי בעלה רוצה שיכריחו אותו לעשות משהו בניגוד לרצונו.

★ ★ ★

אם אשה מחכמת אשה אחרת, היא מתייחסת אליה באדיבות. אם היא שונאת אותה, היא מתייחסת אליה באדיבות מופתית.

מילון גילי המהוצר

נודניק — אדם המדבר בזמן שהיית רוצה כי יקשיב.
 עיסקה — פעולה המסתיימת בהצלחה אם כל אחד משני הצדדים בטוח שרימה את השני.
 שורד — אדם מוכשר שאין לו די הון יסודי כדי להקים חברה מסחרית.
 כלכלה מדעית — שיטה לבזבז כסף מבלי ליהנות מכך.
 רופא שיניים — אדם החי מן היד אל הפה.
 עצה — דבר הדומה לשמן-קיק: קל מאד לתת, אולם קשה לקבל.
 ביגאמיה — אשה אחת יותר מדי, כמו בנישואין.
 מכר — אדם שהוא ידידותי במידה מספקת כדי ללוות ממנו, אולם אינו מוכר דיו כדי להלוות לו.
 צרקה — דבר המתחיל בבית, ולרוב גם נגמר שם.
 מצפון — קול פנימי האומר לנו שמר שהו מסתכל.
 מבקר תיאטרוני — אדם קטוע-רג ליים המשמש מורה לריצה.
 ספקן — אדם המסתכל לשני הצדדים בעוברו רחוב חדיסטרי.
 אופנה — דבר כה מבווער, עד כי הכי רחי לשנותו בכל שלושה חודשים.
 אבטיח — פרי שאתה אוכל אותו, שותה אותו ורוחץ בו את הידים.
 ג'נטלמן — אדם המתנהג בנימוס אפילו כאשר איננו מבקש טובה.
 תרנגולת — האמצעי בו משתמשת הביצה לייצור ביצים נוספות.
 פסימיסט — אופטימיסט שניסה לבצע את רעיונותיו.

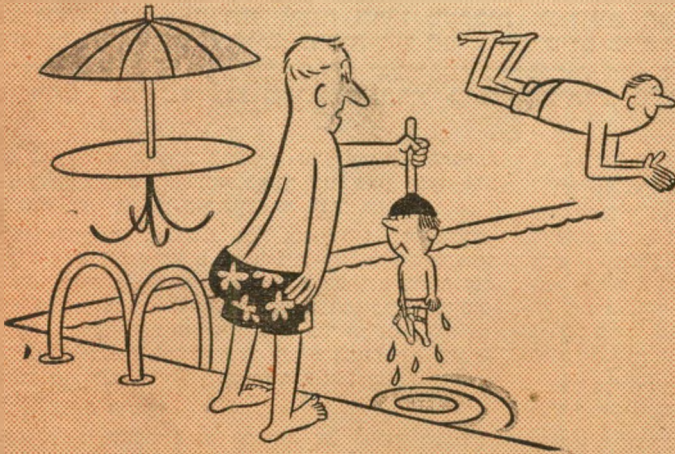
הבוחר וההד

(בנוסף שירו של יונתן סויפס על רועה המתיעץ עם ההד בקשר לנערה).

האם גידון כל מושע, איש כפי מעללו?
 לא!
 ומי מונע את המאסרים?
 שרים!
 ומה מעשיהם של המדינאים?
 נאים!
 אמור, הו, מה רוצה ארצות-הברית?
 ברית!
 ומה תיתן לי ברית-המועצות?
 עיצות!
 ומה יתנו האקטיביסטים אם אצביע בעדם?
 דם!
 מה יאמרו מחר המטיפים לשפע בלי צימצום?
 צום!
 מה מצפה, אפוא, לאיש כמוני?
 עוני!
 ובכך, הו, איש כמותי למי לתת קולו?
 לא!
 אם כן, הו, במה אבחר ואסתכל על מה?
 עזמה!

הד יקר, האם לאספת-בחירות אלך?
 לך!
 ומה יתנו לי אם אקשיב לנאום שוטה?
 תה!
 אך מה רוצים הם לקבל תמורת הכל?
 הקול!
 ומה רוצה בל. גי. כשהוא אומך חלוציות?
 צינות!
 האין הוא אלא תכססן זקן?
 כן!
 האם אבחר במפלגה שמנהיגה הראשי גאון?
 שוגאון!
 ומה רוצים שאר המנהיגים הוותיקים?
 תיקים!
 האם מלאה הארץ שחיתות וצריך להתבייש?
 ריש!
 ומהו המצב אם הדברים מגיעים לחקירה?
 רע!

הקוראים מוזמנים להשתתף בתחרות לחיבור שאדה שיהיה משוב עדיה. השורות המוצלחות ביותר תזכינה את מחבריהן בלי אחר.

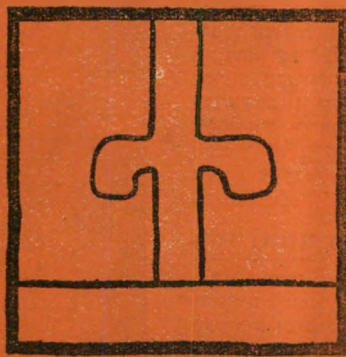

„כשאבא אומר לצאת מהמים שתצא תיכף מהמים“

פוליטיקה פוסקים מפה ומשם

מפגנה הזוקפת לזכותה את הגשם, אך זה להתפלא אם יריבתה תאשימ אותה בשעת בצורת... הדמוקרטיה היא הזכות לבחור בין רע לרע... אין דבר העולה יותר ביוקר מן ה- דברים שאתה מקבל הינם... אנשי-מפלגה מובהקים לעולם אינם לומדים את הבעיה לפני שהם נואמים עליה, כדי לא להיות מושפעים מדעות קדומות... הטיפש מוצא תמיד טיפש גדוד יותר שיעריץ אותו... החופש איננו ראוי לשמו כל עוד אין הוא כולל את החופש לטעות... אילו היו בין בעלי זכות הבחירה אוכלי-אדם, היתה נמצאת מפלגה שתבטיח להם שפע של אנשים מדי יום ביומו לארוחת-הערב... הלאומי צועק: „המולדת בסכנה! התגייסו בהמוניכם!“ ואילו הפטריוט אומר: „חבר א, מי בא אתי?... הפופולריות היא הפרוטרוט ממטבע הזהב של התהי-לה... מחצית בני-האדם עלי אדמות יודעת בדיוק כיצד צריכה להיות המחצית השנייה... כשאתה יוצא לדחיים למען הצדק והחופש, לעולם אד תלכש את בגדיך הנקיים ביותר... ממשלה טובה גוזרת את הכבשים, ממשלה רעה פושטת את עורן... אינך יכול לרמות את כל האנשים כל הזמן, אבל אין צורך בכך. מספיק רוב יציב... הפוליטיקאי חושב על הבחירות הבאות, המדינאי — על הדורות הבאים... קל יותר לצוד זבובים בדבש מאשר בחומץ... לא איכפת לי אם משקרים, אבל אינני יכול לסבול אידיוקים... חופש הוא הדבר היחיד שאינך יכול להיות בעליו, אלא אם כן אתה מוכן להעניקו לאחרים... אצל פוליטיקאי, השכל בא עם השנים, אולם לפעמים הן באות לבדן... התענוג הגדול ביותר בחיים הוא לעשות את מה שחכמי טוענים כי אינך יכול לעשות... המדיניות הבטוחה ביותר היא לומר את האמת, אלא אם כן אתה שקרן מצויין

השקשה

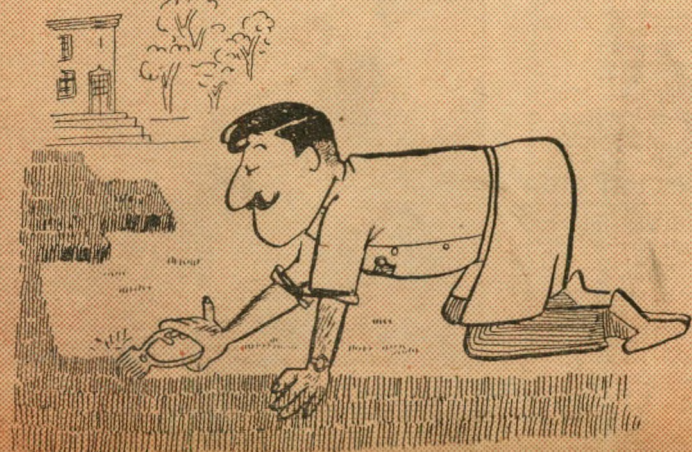

מחששים: כותרת. המוצאים הישרים יבואו על שכרם. את תוצאות התחרות הקורמת תוכל למוצא בעמוד 12 של גליון זה.

במו הפרס נתן הפעם ל- צמי כרמון, צה-ל, עד סופרו הנרפם כאן. ה- קוראים מוזמנים להשתתף במדור, ולזכות בפרס של ל-י אחת.

אחד מרבי-הטוראים במחנה שלנו הועד לה לדרגת סמל. הוא החליט שלא להודיע על כך לאיש, ובחופשה הראשונה צעד לפגישה עם חברתו מלא-גאווה, שהסרה הנוסף מתנוסת על שרולו, והוא בטוח שיגרום לה הפתעה עצימה ויעורר העריצה עלילאית. ומה רבה היתה מכוכתו, כאשר בבואו לביתה, היא לא השגיחה אפילו בדרגתו החדשה. הם הלכו יחד לבית-קפה ואחר כך לקולנוע, ועדיין לא נראה בפניה אף צל של שמחה על עלייתו. כשיצאו מהקולנוע לא יכלה עוד ה- נערה להתאפק ופרצה בככי. הוא נדהם חיבק אותה בורוצותיו ושאל: „מה קרה?“ אוננו מטיילים כבר שלוש שעות ינחה אפילו לא הבחנת בחסרוקת החדשה שלי, ענתה הנערה המיבבת.

יום-חופש של ספר

זוג חמשירים

מעשה בשומר ששמר על פצצת-המימן. הוא אמר: „זבון שאומנם זהו סוף העולם, אך עני להדריק לי סיגאר!“

רס"ר בגילגול השני נהפך דהתול אדמוני. כמקום לקלד הוא הוכרח ליידיק, אך נשאר לו שפם רציני.

